ሓዳስ ኤርትራ

መበል 36 ዓመት ቁ.8 | ረቡዕ 9 መስከረም 2026 | ገጻት 12 ዋጋ 2.00 ናቕፋ

ገጽ 3

እቲ ስዉር መቑሕ 8 ቢልዮን ህዝቢ - ቀውፊ

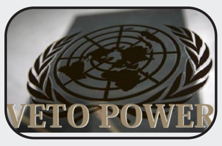

ገጽ 4

ኣገዳስነት መበቆላዊ ኣስማት ኣብ ቈልዑ

ገጽ 5

ምዕጾ ሓርበኛታት፡ ንመንእሰያት ኤርትራ

ገጽ 9

ጽፈት ስራሕ

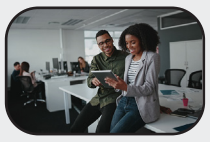

ገጽ 11

ንዝኽሪ 50 ዓመት ምምስራት ቤት ትምህርቲ ሰወራ . . .

ፈስቲቫል ኤርትራውያን ነበርቲ ካናዳ ኣብ ቶሮንቶ ተኻዩዱ

ዓመታዊ ፈስቲቫል ኤርትራውያን ነበርቲ ካናዳ፡ ብ5ን 6ን መስከረም ኣብ ከተማ ቶሮንቶ ብልዑል መዓርግ ተኻዩዱ።

ናይ ሎሚ ዓመት ፈስቲቫል፡ ብናይ ክብሪ ዕድምቲ - ኣምባሳደር ኤርትራ ኣብ ውድብ ሕቡራት ሃገራት ወ/ሮ ሶፊያ ተስፉማርያም'ዩ ተኸፊቱ።

ኣብ'ዚ ሃገራዊ ሰኒት ንምድንፋዕ፡ ሓድነት ዜጋታት ንምድልዳል፡ ኤርትራዊ ባህላዊ መንነት ንምዕዛዝ፡ ከምኡ'ውን ውዳበታት ንምሕያል ዝዓለመ ፈስቲቫል፡ ካብ ዝተፈላለያ ከተማታት ካናዳን ሕቡራት መንግስታት ኣመሪካን ዝመጽኡ ብርክት ዝበሉ ዜጋታት፡ መራሕቲ ሃይማኖትን ኣላዩድቲ ሃገራውያን ውዳበታትን ከምኡ'ውን ዝተሳተፉ፡ ኩበ'ቲ ቦታ ዝበጽሓና ሓበሬታ ኣፍሊጡ።

ኣቦ-መንበር ኣወሃሃዲት ሽማግለ በዓላት ኣቶ ተመስገን ትርፊ ኣብ ዘስመዖ ቃል፡ ፈስቲቫል ኣብ ምድልዳል ሃገራዊ ሓድነት፡ ምኽሳኽስ ሃገራዊ መንነትን ምስግጋር ክብሪታት ሕብረተሰብ ናብ ሓደስቲ ወሎዶታትን ዝለዎ ተራን ኣበርክቶን ብምጥቃስ፡ ኣበርክቶ ንዘበርኩን ንተሳተፍትን ምስጋና ኣቕሪቡ።

ሕጋዊ ምልክታ ቍጽሪ 134/2026 ሕጋጋት ምንቅስቓስ ባጤራ ናቕፋ

ዓንቀጽ 1. - ሓጺር ኣርእስቲ

እዚ ሕጋጋት'ዚ "ሕጋጋት ምንቅስቓስ ባጤራ ናቕፋ፣ ሕጋዊ ምልክታ ቍጽሪ 134/2026" ተባሂሉ ኪጥቀስ ይከኣል።

ዓንቀጽ 2. - ዘውጽኦ ብዓል መዚ

እዚ ሕጋጋት'ዚ፣ ኣዋጅ ባንክ ኤርትራ ቍጽሪ 93/1997 ዓንቀጽ 5 ከምኡ'ውን ዓንቀጽ 52 ንባንክ ኤርትራ ብዝሀቦ ስልጣን መሰረት ወጺኡ ኣሎ።

ዓንቀጽ 3. - ፍቑድ መጠን ጥረ ገንዘብ

ምንቅስቓስ ባጤራ ናቕፋ ብጸጋታትን ፈናንስያዊ ትካላትን ኪካየድ ስለ ዚግባእ፣

(1) ዝኸውን ውልቀሰብ ልዕሊ ዕስራን ሓሙሽተን ሽሕ (25,000) ናቕፋ፤

(2) ብመሰረት ዝተመሓየሸ ሕጋጋት ኣታዊ ግብሪ፣ ሕጋዊ ምልክታ ቍጽሪ 119/2012

(i) ኣብ ደረጃ "ሐ" ዝተመደበ ብሕታዊ ትካል ልዕሊ ሓምሳ ሽሕ (50,000) ናቕፋ፤

(ii) ኣብ ደረጃ "ለ" ዝተመደበ ብሕታዊ ትካል ልዕሊ ሚእቲ ሽሕ (100,000) ናቕፋ፣ ከምኡ'ውን

(iii) ኣብ ደረጃ "ሀ" ዝተመደበ ብሕታዊ ትካል ልዕሊ ሚእትን ሓምሳን ሽሕ (150,000) ናቕፋ፣ ዝኸውን ጥረ ገንዘብ ንልዕሊ ዓሰርተ ሓሙሽተ (15) መዓልታት ኣብ ኢድ ምሓዝ ኣይፍቀድን።

(3) ቅቡል ብዝኾነ ምኽንያት፣ ኣብዚ ዓንቀጽ'ዚ ልዕሊ ዝተገለጸ ፍቑድ መጠን ጥረ ገንዘብ ንልዕሊ ዓሰርተ ሓሙሽተ (15) መዓልታት ዚሓዝ ሕጋዊ ስጉምቲ ይወሰዶ።

ዓንቀጽ 4. - ሕጋጋት ኣብ ግብሪ ዝውዕሉ

እዚ ሕጋጋት'ዚ ኣብ ጋዜጣ ኣዋጃት ኤርትራ ተሓቲሙ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ጀሚሩ ኣብ ግብሪ ይውዕል።

ኣስመራ፣ 9 መስከረም 2026

ባንክ ኤርትራ

ጋዜጣ ኣዋጃት ኤርትራ

ብመንግስቲ ኤርትራ ዝሕተም

ቁ. 31/2026 ቍ. 1 | ኣስመራ፡ 09 መስከረም 2026 | ዋጋ ናቕፋ 5.00

ሕጋዊ ምልክታ ቍጽሪ 134/2026

ሕጋጋት ምንቅስቓስ ባጤራ ናቕፋ

ብሞያ ዝሰልጠኑ ልዕሊ 300 ኣባላት ሓይልታት ምክልኻል ተመሪቖም

ቤት-ጽሕፈት ሃማመተኤ ኣብ ንኡስ ዞባ ደቀምሓረ ንክልተ ኣዋርሕ ብሞያ ዘሰልጠኖም፡ 235 ደቀኣንስትዮ ዝርከብኦም 309 ኣባላት ሓይልታት ምክልኻል፡ ብ3 መስከረም ኣብ ትኹል ተመሪቖም።

እቲ "ዕጥቅና ፍልጠት፡ ዕላማና ልምዓት" ብዝብል ቴማ ዝተወደበ ስልጠና፡ ሽድሽተ ዓውድታት ማለት ጽገና ሞባይል፡ ክዅዅን ቁርበት፡ ምዝርጋሕ ማስመር ኤለክትሪሲቲ፡ ስነ-ጽባቐ ጸጉሪ ርእሲ፡ ምውዳድ ጸሓያዊ ጸዓትን ኣሰራርሓ መግብን ዘጠቓለለ ነይሩ።

እቲ ብጕብርን ክልሰ-ሓሳብን ዝተሰነየ ስልጠና፡ ኣብ ዕለታዊ ንጥፈታት ሰልጠንቲ ሓጋዚ ብምዃኑ፡ ሰልጠንቲ ብጕብራዊ ስራሕ ከማዕብልዎ፡ ሓላፊ ቤት-ጽሕፈት ሃማመተኤ ኣቶ ፊሊሞን ማስፍን ተላቢዩ።

ኣዘዙቲ ናይ'ታ ኣሃዱ ሓይልታት ምክልኻል ኤርትራ ብወገኖም፡ ንኣገዳስነት ሞያዊ ስልጠናታት ኣብ ምብራኽ ዓቕሚታት ብምጥቃስ፡ ነቲ ስልጠና ንዘወደቡ ኣካላት ኣመስጊኖም።

ኣመሓዳሪ ንኡስ ዞባ ደቀምሓረ ኣቶ የማን ኣብራ ብወገኑ፡ ብብእዋኑ ዝውደብ ዘሎ ስልጠናታት፡ መንእሰያት ምስ ዘመናዊ ቴክኖሎጂ ንኽላለዩን ንኽመልክዎን ሓጋዚ ስለዝኾኑ፡ በብደረጅኡ ክድፋኣሉ ኣዘኻኺሩ።

እቲ ስነ-ስርዓት፡ ብትልሂት፡ ምርኢት ቁንጅናን ድራማን ዝተሰነየ ነይሩ።

ዜና

ንጥፈታት ግንባር ምስ ዓመታዊ ውጥን ተጠዓዒሙ ክስራሕ መዘኻኸሪ ቀረቡ

ኣመሓደርቲ ንኡሳን ዞባታትን ምምሕዳራት ከባቢን ከምኡ'ውን ወከልቲ ሃገራውያን ማሕበራት፡ ንንጥፈታት ግንባር ምስ ዓመታዊ ውጥን መደብቶም ኣጠዓዒሞም ብዙሓየለ ክሰርሑሉ፡ ሓላፊ ውድባዊ ጉዳያት ህግደፍ ኣቶ ዩሱፍ ሳይቕ ኣዘኻኺሩ።

ኣብ መንፈቓዊ ገምጋም ቤት-ጽሕፈት ህዝባዊ ግንባር ንደሞክራስን ፍትሕን ዞባ ማእከል ኣብ ዘስመዮ ቃል፡ ኣቶ ዩሱፍ፡ ምሕያል ግንባር ቀዳምነት ተዋሂቡ ሳላ ዝተሰርሓሉ፡ ቅርጹን ኣውዳድባኡን ክሳብ ዝተሓተ ምምሕዳራዊ ቅርጺ ከምዝወረደ ገሊጹ።

ሓላፊ ምምሕዳራዊ ጉዳያት ህግደፍ ዞባ ማእከል ኣቶ ሹሞንዲ ዓንደማርያም ኣብ ዘቕረቦ ጸብጻብ፡ ኣብ ማሕበራዊ፡ ቁጠባዊ፡ ድሕነታውን ውድባውን ንጥፈታት ልዑል ተሳትፎ ህዝቢ ከምእተረጋገጸ ብምጥቃስ፡ ምውዳብ ስልጠናታት፡

ትምህርቲ ማሕበራዊ ስሩፍልጠት፡ ሰሚናራትን ኣኼባታትን፡ ካብቶም ዓበይቲ መደባት ምንባሮም ኣብሪሁ።

ብዘወሰኸ፡ ኣብ ምድንፋዕን ዳግመ-ምውዳብን ንጥፈታት ካድራትን ጉጅለታትን በጠንኣሰ ዞባ ዝተዓመ ስራሕ፡ ከምኡ'ውን ማዕበን ሕድሪ ሰማእታት ንምስሳንን ስድራ ስውኣት ንምሕብሓብን ናይ ዝተተግበረ መደባት ጸብጻብ ኣቕረበ።

ተሳተፍቲ ኣብ'ቲ ጸብጻብ ምርኩስ ብምግባር፡ ኣብ መጻኢ ዝትግበር መደብ ስራሕ ንምዕዋት ዝሕግዝ ሓሳባትን ርእይቶታትን ኣቕረቡ።

ኣቶ ዩሱፍ ሳይቕ ኣብ ዝሃቦ መዛዘሚ

ቃል፡ ኣባላት ግንባር ምስ ኣወሃህባ ኣገልግሎት ተታሓሒዞ ብህዝቢ ንዝቐርብ ጥርዓናት ብምስማዕ ቅልጡፍ ሓበሬታ ናብ ዝምልከቶ ኣካል ኣብ ምትሕልላፍ ክነጥፉ፣ ኣብ ምስፋሕ ውዳብ ዕቱብ ስራሕ ክካየድ፣ ንቕሓት ሕብረተሰብ ዘበርኽ ኣኼባዊ ርክባት ክድፋኣሉ፣ ከምኡ'ውን ኣባላት ግንባር ኣብ ትግባረ መደባት ጥሙር መኸተ ቀላሲ ተራ ክጻወቱ ኣዘኻኺሩ።

ማእከል - ኣርባሕቲ ናይ ጸባ ከብቲ ብማሕበር ተጠርኒፎም መደባቶም ከደንፍዑ ጻውዒት ቀረቡ

ኣብ ዞባ ማእከል ዝነጥፉ ኣርባሕቲ ናይ ጸባ ከብቲ፡ ኣብ ማሕበር ተጠርኒፎም መደባቶም ከደንፍዑን ጥዕና ናብ ህዝቢ ዘቕርብዎ ጸባ ከረጋግጹን፡ ኣቦ-መንበር ማሕበር ጸዊዑ።

ሓረስቶት ኪኖ ውልቃዊ መኽሰብ ንጥዕና ሕብረተሰብ ቀዳምነት ክህቡ ዘዘኻኸረ ኣቶ ኣብርሃም ገብረክርስቶስ፡ መጠን ናይ'ቲ ኣባላት ማሕበር ዕለታዊ ናብ ፋብሪካ ጸባ ኣስመራ ዘቕርብዎ ትሕዝቶ፡ ብልዕሊ 50 ሚእታዊት ድሕሪ ምንኳዩ'ዩ።

ሚኒስትሪ ሕርሻ ሳላ ዝሃበቶ ዘሎ ምትብባዕ፡ ጸባ መስራሕን ናይ ዝሸጣ ብሕታውያን ትካላት ቀጽሪ ካብ 2 ናብ 15 ከምዝዓበየ ዝሓበረ ኣቶ ኣብርሃም፡ ዝጠዝሑ ካብኣቶም ነቲ ኣቕዲሞም ናብ ፋብሪካ ጸባ ኣስመራ ዘቕርብዎ ዝነበሩ ጸባ ናብ'ዘን ትካላት ክሸጥዎ ስለዝርአዩ፡ ከኣረም ኣዘኻኺሩ።

ኣብ መወዳእታ ድማ፡ ሚኒስትሪ ሕርሻ ዝሎ ሕጽረት መግቢ እንስሳ ጠመተ ክገብረሉ፣ ሓረስቶት ኣርባሕቲ ናይ ጸባ ከብቲ ድማ ብየገዛዝያዊ መኽሰብ ከይተታለሉ፡ ጥዕንኡ ዝተዋሕሰ ጸባ ናብ ህዝቢ ከቕርቡ ተላቢዩ።

ክኢላ ሕክምና እንስሳን መስርሕ ምድቓል ናይ ጸባ ከብትን ኣቶ መሓሪ ተወልደ ብወገኑ፡ ኣብ ዞባ ማእከል ጥዕና እንስሳ ብሓፈሻ ናይ ጸባ ከብቲ ድማ ብፍላይ ልዑል ክትትል ከምዝግበረሉ፣ ኣብ ርእሲ'ቲ ዕለታዊ ንሓረስቶት ዝወሃብ ሞያዊ ምኽሪ ድማ፡ ንናይ ጸባ ከብቲ ሕክምናዊ ኣገልግሎትን ክታበትን ከምዝካየድ ብምሕባር፡ ኣርባሕቲ ኣብ ጽሬትን ጥዕናን ጸባ ጥንቃቐ ክዘውትሩ ተማሕጺኑ።

ሓረስቶት ብወገኖም፡ ኣብ ማሕበር ምጥርናፎም ኩሉ ዓይነት ደገፍ ክረኽቡ ከምዝሓገዞም ብምጥቃስ፡ ሕጽረት መግቢ እንስሳን ቀረብ ዝስተ ማይን ንዕለታዊ ንጥፈታቶም ብኣሉታ ይጸልዎ ስለዘሎ፡ ዝምልከቶ ኣካል ቁላሕታ ክገብረሉ ተላብዮም።

ብዘይካ ሰኑይ መዓልታዊ እትሕተም ጋዜጣ

ዋና ኣሰናዳኢ

ብርሃነ ምሕረትኣብ

ምክትል ኣሰናዳኢ

ዓብደልቃድር ኣሕመድ

ቀ.ስ 116266 / 201820 (256)

ቦርድ ምስንዳእ

ዮሴፍ ሃይለማርያም
ምሉእብርሃን ሃብተገብርኤል
ተስፋኣለም የማነ
ሙሴ ገ/እግዚኣብሄር

ቀ.ስ 201820 (250)
ፋክስ. 127749 - ቀ.ሳ.ጾ. 247

ለይ-ኣውት

ፍርቱና ኤፍሬም — ትንሱእ ፍስሃየ
ሳምራዊት ሃብተ — ሰሎሜ ኣፈወርቂ
ፋጥና ኣድም

ምዝርጋሕ ጋዜጣ

ቀ.ስ.113395-07588045

ምልክታ

ቀ.ስ 125013 - ቀ.ሳ.ጾ. 1284

ድግ - ህቦብላ ዝተሓወሶ ዝናብ ጉድኣት ኣውሪዱ

ኣብ ምምሕዳር ከባቢ ሓሻከቶ - ንኡስ ዞባ ድግ ብ4 መስከረም ኣብ ሰዓታት ምሸት ዝዘረመ ህቦብላ ዝተሓወሶ ዝናብ፡ ኣብ ኣባይቲ፡ ትካላትን ሃብቲ ገረብን ጉድኣት ኣውሪዱ።

ብመሰረት ደንጎዩ ዝበጽሓና ሓበሬታ፡ ልዕሊ 130 መንበሪ ኣጒዱ ክፈርስ ከሎ፡ ክፍልታት ኣብያተ-ትምህርትን ማእከል ጥዕና ሞንጎራይብን ዚንጎታቱ ከምእተቐንጠጠ ክፍለጥ ተኻኢሉ'ሎ።

እቲ ሓደጋ ብዘይካ'ዚ፡ ኣብ ዓበይቲ ኣግራብ ዕንወት ኣውሪዱ።

ማይ-ምነ - ጽጉማት ስድራቤታት ብጥሪት ተጣዩሰን

ቤት-ጽሕፈት ዕዮን ማሕበራዊ ድሕነትን ኣብ ንኡስ ዞባ ማይምነ፡ ንጽጉማት ስድራቤታት ብጥሪት ኣጣዩሱ።

እቲ ናይ ምጥያስ መደብ፡ ብዘምምሕዳር ከበቢኦም ንዝተለልዩ ጽጉማትን ኣካለ ስንኩላንን ዘጠቓለለ ምንባሩ ዝሓበረ ሓላፊ ናይ'ቲ ቤት-ጽሕፈት ኣቶ የውሃንስ ኣብርሃ፡ ነፍሲ-ወከፎም ብዋጋ 10 ሽሕ ናቕፋ ከምእተጣየሱ ሓቢሩ።

ኣብ መወዳእታ፡ ተጣየስቲ ብዝተዋህቦም መጠነሲ ካብ ተጸባይነት ተላቒቖም ነፍሶም ክኽእሉ ትጽቢት ከምዝገበር ኣረዲኡ።

ርእይቶ

እቲ ስዉር መቐሕ 8 ቢልዮን ህዝቢ - ቀውፊ

ሳሙኤል ገብረብርሃን

ሓደ ሰብ መጺኡ፡ “ህይወትኩም፡ ድሕነትኩምን መጻኢ ዕድል ደቅኹምን ኣብ ውሳነ ናይ ሓሙሽተ ፈጺምኩም ዘይትፈልጥዎም ስዉራት ሰባት እዩ ዝምርኮስ” ኢሉ እንተ ዝገልጸና፡ ምናልባት ናይ ሆሊዉድ ናይ ስለያ ፊልም፡ ወይ ናይ ፖለቲካ ምህዞ መሰሉ ምተሰምዓና። እንተኾነ ግን እዚ ናይ ሓቂ እዩ፤ ኣብዚ ህሞት እዚ፡ ኣብ ዓይኒ መላእ ወዲ-ሰብ ተሓቢኡ ዝጸንሐ ዘሎ ናይ ዘመንና ዝዓበየ ናይ ስልጣን መጻወድያ ድማ እዩ። ኣብ ሓደ ጸቢብ ክፍሊ፡ 8 ቢልዮን ህዝቢ ዓለም ብዘይፈልጥዎ ገበን ኣብ ናይ ሞትን ህይወትን ፍርዲ ተኸሲሶም ቀሪቦም ኣለዉ። ኣብቲ ፍርዲ ግን ተኸላኻሊ ጠበቓ የለን፡ ምስክር የለን፤ እቲ ዳኛ፡ ኣኽብሮ ሕግን ፈጻሚ ፍርድን ባዕሎም እቶም ሓሙሽተ ሓያላን ጥራይ እዮም። እታ ንመላእ ዓለም ብሓንሳእ ኣእዳዋ ጠውያ ኣብ መቐሕ ዘእተወታ ስዉርቲ ቃል ድማ ሓንቲ እያ - ቀውፊ ወይ “ቪቶ” (VETO)።

እዚ’ዩ እቲ ኣብ ቅድሚ ዓይኒ ዓለም ተሓቢኡ ዝጸንሐ ዘሎ ናይ ዘመንና ዝዓበየ ፖለቲካዊ ድራማን ምትላልን። ኣብቲ ብሩህ ናይ ሓፈሻዊ ባይቶ ኣዳራሽ፡ ናይ 193 ሃገራት ባንዴራታት እናንበልበለ፡ መራሕቲ ዓለም ብዛዕባ ፍትሕን ሰብኣዊ መሰላትን ዘደንቕ መደረታት ከስምዑ ትዕዘብ። ብዙሓት ሰባት እቲ መድረኽ ናይ ሓቂ ስልጣን ዘለዎ መሲሉዎም ብተስፋ ይምልከቱዎ። እንተኾነ ግን እዚ ኩሉ ናይ መጋረጃ ጸወታ ጥራይ እዩ፤ እቲ ሓቀኛ መፍትሕ ዓለም ኣብቲ ጸቢብ ክፍሊ ቤት ምኽሪ ጸጥታ’ዩ ቦታኡ። ሓሙሽተ ሃገራት ጥራይ እየን ንመላእ ደቂ-ሰብ ከም ድላየን ዝዘውራሉ ስዉር ናይ ምቁጽጻር መሳርሒ ዓጢቐን ዘርከባ። እዚ ናይ “ቀውፊ ስልጣን” (Veto Power) ተባሂሉ ዝጽዋዕ መጻወድያ፡ ሓደ ዲፕሎማት ንመላእ ዓለም ብሓንቲ ኢድ ደው ኩብሎ ዘኽእል ናይ ዘመንና ዝዓበየ ሕጋውነት ዘለበሰ ናይ ስልጣን ዓመጽ እዩ።

እዚ ዘሰካሕክሕ ምስጢር’ዚ ካበይ መጺ፧ ዝብል ሕቶ ኣብ ምፍታሽ፡ ታሪኽ ኑቲ መጋረጃ ንድሕሪት ቀሊዑ ኣብ 1945፡ ዓለም ብደም ተሓጺባ፡ ከተማታት ዓንየን፡ ካልኣይ ኩናት ዓለም ኣብ ዝተዛዘመሉ ህሞት የብጽሓና። ኣብ ከተማ ሳን ፍራንሲስኮ ዝተኣከቡ መራሕቲ ናይተን ሓያላን ሃገራት፡ ንዓለም ዝኸዝእ ሓድሽ ውድብ ክምስርቱ እንከለዉ፡ ሓደ ፍጹም ሓደገኛ መጻወድያ ተኸሉ። ንሳቶም ንዓለም ከምዚ በሉዋ፡-

“ንሕና ኣብዚ ውድብ ኣባላት ኬንና ክንቅጽል እንተደሊኹም፡ ኣብ ልዕሊ ዝኾነ ሕጊ፡ ፍርድን ውሳነን ናይ ምዕጋትን ምፍሻልን ዘይወሰን ስልጣን ክትህቡና ኣለኩም፤ እንተ ዘይኮይኑ ግን ዓለም ናብ ካልእ ኩናት ክትኣቱ እያ።”

በዚ ዘይርአ ናይ ዲፕሎማሲ ምፍርራሕ ድማ፡ እቲ ኣብ ዓንቀጽ 27 (3) ናይቲ ቻርተር ዝሰፈረ ናይ ቪቶ ስልጣን፡ ንመላእ ወዲ-ሰብ ኣብ ሕጋዊ መቐሕ ኣእተዎ።

እቲ ዝዓበየ ምትላል ግን ኣብቲ ቻርተር ዓንቀጽ 2 (1) ተጻሒፉ ዘሎ እዩ፤ “ኩለን ኣባል ሃገራት ማዕረ ልኡላውነት ኣለወን” ይብል። እንተኾነ ግን ኣብ ውሽጢ እቲ ህንጻ እቲ ዝዓበየ ናይ ደረጃታት ኣድልዎ እዩ ዘሎ።

ጆርጅ ኦርዌል ኣብታ ፍልጥቲ ናይ ፖለቲካ ልብ-ወለድ ድርሰቱ፡ “ኩሎም እንስሳታት ማዕረ እዮም፡ ገሊኦም ግን ካብ ካልኦት ንላዕሊ ማዕረ እዮም” ከም ዝበሎ፡ ኣብ ውድብ ሕቡራት ሃገራት ድማ ኩለን ሃገራት ልኡላውያን እየን፡ እተን ሓሙሽተ ቀወምቲ ኣባላት ግን ካብ ኩለን ንላዕሊ ፍሉይ ስልጣን ዘለወን ‘ዝያዳ ልኡላውያን’ ተገይረን ብሕጊ ተቐሪጸን። ሓንቲ ንእሽቶ ወይ ኣብ ምምዕባል እትርከብ ሃገር እንተ ዘይማእመኣተን፡ ናይ እገዳ፡ ናይ ጥሜትን ናይ ቦምባታትን መዓት ይወርዳ። እተን ሓሙሽተ ሓያላን ሃገራት ግን ከተማታት ከዕንዋ፡ ሃገራት ክወርራ፡ ኣህጉራዊ ውዕላት ክጥሕሳ እንከለዋ፡ መን’ዩ ናብ ፍርዲ ዘቕርበን፧ ዋላ ሓደ የለን! ስለምንታይሲ ኑቲ ንዕአን ዝቐርብ ናይ ፍርዲ ውሳነ ብቪቶ ስለ ዘፍርሳኦ፡ እተን ሓያላን ሃገራት ኣብ ሓደ እዋን ገበነኛታት፡ ኣብ ሓደ እዋን ድማ ፈረድቲ ባዕለን እየን።

ኣብ እዋን ዝሑል ኩናት፡ እዚ ናይ ቪቶ ስልጣን ኣብ መንጎ ሕቡራት መንግስታት ኣመሪካን ሕብረት ሶቭየትን ዝጸንሐ ዝነበረ ናይ ስነ-ሓሳብን ጽልዋን ምትፍናን መከላኸሊ ዋልታ ኮይኑ ኣገልጊሉ እዩ። ክልቲኦም ወገናት ኣብ ልዕሊ ሚእቲ ዝቑጸሩ ውሳነታት ቪቶ ብምጥቃም፡ ንቤት ምኽሪ ጸጥታ ናብ ፍጹም ድንዛዘን ድኽመትን ኣእተውዎ። ኣብ እስያ፡ ላቲን ኣመሪካን ኣፍሪቃን ዝጸንሑ ዝነበሩ ናይ ውክልና ውግኣት ብሰንኪ’ዚ ናይ ቪቶ ዕንቅፋት ደው ክብሉ ኣይከኣሉን። ሚልዮናት ንጹሃት ዜጋታት ህይወቶም ክስእኑ እንከለዉ፡ እቲ ዓለምለኻዊ ትካል ግን ኣብ መንጎ እቶም ክልተ ሓያላን ተቐርቂሩ ብዘይካ ናይ ቃላት መግለጺታት ምውጻእ ካልእ ዝጭበጥ ስጉምቲ ክወስድ ኣይከኣለን። እዚ ድማ እቲ “ናይ ሓባራዊ ድሕነት” ዝብል ዓቢ ሕልሚ ብኸመይ ኣብ ትሕቲ ናይ ጂኦ-ፖለቲካ ረብሓታት ከም ዝወደቐ ዘርኢ ቀዳማይ መድረኽ ነበረ።

ዝኸፍአ ሳዕቤን ናይዚ ዘይምዕሩይ ስልጣን፡ ኣብ ልዕሊ ድኻታት ህዝብታት ዓለም፡ ብፍላይ ድማ ኣብ ልዕሊ ኣህጉር ኣፍሪቃ እዩ ጎሊሑ ዝርአ። ኣፍሪቃ ልዕሊ 1.4 ቢልዮን ህዝቢ ዝሓዘት፡ 54 ልኡላውያን ሃገራት ዘለዋ ዓባይ ኣህጉር እያ። ኣብ ቤት ምኽሪ ጸጥታ ዝለዓሉን ዝውሰኑን ጉዳያት ልዕሊ 60 ሚእታዊት’ውን ንዕኣ ዝምልከቱ እዮም። ኣብቲ ናይ ቪቶ ስልጣን ዘለዎ ናይ ውሳነ መድረኽ ግን ሓንቲ እኳ ቀዋሚት መንበር ወይ ቪቶ የብላን። እዚ ማለት ድማ ብዛዕባ ዕጫ፡ ሰላምን ህይወትን ሚልዮናት ኣፍሪቃውያን ዝውስኑ ዘለዉ ኣብ ዋሺንግተን፡ ለንደን፡ ፓሪስ፡ ሞስኮን ቤጂንግን ዝርከቡ ፖለቲከኛታት እዮም። እዚ ታሪኻዊ በደል እዚ፡ ኣፍሪቃ ኣብ እዋን መግዛእቲ ዝተሓረመቶ መሰል ፖለቲካዊ ውሳኔ ሎሚ’ውን ኣብዚ መበል 21 ክፍለ-ዘመን ብኻልእ ዘመናዊ ዲፕሎማስያዊ መልክዕ ተተኺሉ ከም ዘሎ ዘረጋግጽ ጭብጥ መርትዖ እዩ።

ብተመሳሳሊ፡ ኣብ ማእከላይ ምብራቕ፡ ኣብ ፍልስጤም፡ ኣብ ሶርያ ወይ ኣብ ዩክሬን ዝፈሰሰ ዘሎ ደም ንምዕጋት ቤት ምኽሪ ጸጥታ ውሳነ ከሕልፍ ኣብ ዝደልየሉ እዋን፡ እተን ሓያላን ሃገራት ናይ ገዛእ ርእሰን ጂኦ-ፖለቲካዊ ረብሓታት ንምሕላው ስልጣን ቪቶ ስለ ዝጥቀማ፡ ሆስፒታላት ይዓንዋ፡ ህጻናት ይሞቱ፡ ኣህጉራዊ ሕጊ ድማ ኣብ ኣደባባይ ዋጋ ኣልቦ ይኸውን። ንኣብነት፡ ኣመሪካ ንናይ እስራኤል ወታሃደራዊ ስጉምትታት ካብ ዝኾነ ኣህጉራዊ ፍርዲ ወይ ተኸሲ ደው ናይ ምባል ውሳነ ንምክልኻል ብተደጋጋሚ ቪቶ ክትጥቀም እንከላ፡ ሩስያ ድማ ብምኽንያት ዩክሬን ፈጺማቶ ዝተኣመመላ ውሳነታት ባዕላ ብቪቶ ኣፍሺላቶ እያ። ሓንቲ ሃገር ባዕላ ኑቲ ንዕኣ ዝቐርብ ውሳነ ብቪቶ ናይ ምዕጋት ስልጣን ክህልዋ እንከሎ፡ ኣህጉራዊ ፍትሒ ዝበሃል ነገር ካብ መላገጺ ሓሊፉ ካልእ ትርጉም ክህሉዎ ኣይክእልን።

ዓለምለኻዊ እገዳን ሕጋዊ ስጉምትታትን ንድኹማት መቕጻዕቲ፡ ንሓያላን ድማ መሳርሒ ፖሊሲ ኮይኖም ኣብ ዘገልግሉሉ እዋን ኢና ዘሎና። መጥቃዕቲ ኣመሪካን እስራኤልን ኣብ ልዕሊ ኢራን ኮነ ሊባኖስን ቃዛን ንከንቱ’ቶት ኣህጉራዊ ሕጊ ጽቡቕ ገይሩ ኣቃሊዕዎ እዩ። ብኣንጻር’ዚ ዓቢ ግህሰት ኣህጉራዊ ሕጊ፡ ሓንቲ ንእሽቶ ሃገር ውሽጣዊ ቅልውላው ኣብ ዘጋጥማ እዋን፡ ቤት ምኽሪ ጸጥታ ብምዕራባውያን ተደሪኹ ናይ ኣጽዋርን ቁጠባን እገዳታት ብቕልጡፍ የንብር። እዚ እገዳታት እዚ ንመራሕቲ ዘይኮነስ ንተራ ህዝቢ፡ ንህጻናትን ንሕሙማትን ብቐጥታ ይጎድእ። በቲ ካልእ ወገን ግን፡ እተን ሓያላን ሃገራት ናይ ባዕለን ህዝባዊ ዕልዋታት ክድግፋ፡ ዘይሕጋዊ ወተሃደራዊ ኢድ-ኣእታውነት ክፍጽማ፡ ወይ ድማ ናይ ኣህጉራዊ ቤት ፍርዲ ውሳነታት ክጽጋ እንከለዋ ዝሓትተን ኣካል የለን። እዚ ድርብ ሚዛን እዚ ድማ ኑቲ ዓለምለኻዊ ስርዓት ኣብ ቅድሚ ዓይኒ ህዝብታት ዓለም ፍጹም ተኣማንነት ዘይብሉ ገይሩዎ ይርከብ።

ይኹን እምበር፡ ዓለም ካብቲ ኣብ 1945 ዝነበረቶ ኩነታት ሎሚ ብመሰረቱ ተቐይራ እያ። ሃገራት ከም ህንዲ፡ ብራዚል፡ ጀርመን፡ ጃፓን፡ ከምኡ’ውን መላእ ኣህጉር ኣፍሪቃ (ብናይ ሓባር ቅዋማ ዝኾነ «ስምምዕ ኢዙልዊኒ» - Ezulwini Consensus) ናይ ቪቶ ስልጣን ክወሃበን ብጽኑዕ ይሓታ ኣለዋ። እንተኾነ፡ ኣብዚ ዓቢ ሕጋዊ መጻወድያ ኣሎ፤ ብመሰረት ዓንቀጽ 108 ናይቲ ቻርተር፡ ውድብ ሕቡራት ሃገራት ንምምሕያሽ፡ መጀመርያ እተን ሓሙሽተ ናይ ቪቶ ስልጣን ዘለወን ሃገራት ክሰማምዓ ኣለወን። እዚ ማለት ድማ ሓደ ገደብ ኣልቦ ስልጣን ዘለዎ ኣካል ኑቲ ስልጣኑ ባዕሉ ብፍቓዱ ክሓድግ ወይ ንኻልኦት ከካፍሎ ምሕታት ማለት ብምኳኑ፡ ኣብ ጂኦ-ፖለቲካዊ ሓቂ ፈጺሙ ዘይሕሱብን ብሰላማዊ ዲፕሎማሲ ክረጋገጽ ዘይክእልን ዓቢ ዕንቅፋት ኮይኑ ይርከብ።

በዚ ምኽንያት ድማ፡ ዓለምና ሎሚ ካብቲ ብውድብ ሕቡራት ሃገራት ዝምራሕ ዝነበረ ሓደ-ወገናዊ ዓለም ወጺኣ ናብ ብዙሕ-ቀጽራዊ ስርዓት (Multipolar Order) ትሰጋገር ዘላ ትመስል። ሃገራት ደቡብ ዓለም (Global South) በቲ ምዕራባውያን ዝዕብልሉዎ ቤት ምኽሪ ጸጥታ ተስፋ ብምቑራጽ፡ ናብ ከም ብሪክስ (BRICS)፡ ናይ ሻንጋይ ምትሕግጋዝ (SCO) ዝኣመሰሉ ሓደሽቲ ቁጠባውን ፖለቲካውን ኪዳናት ገጸን የቕንዓ ኣለዋ። እዚ ተርእዮ’ዚ ድማ፡ ውድብ ሕቡራት ሃገራት ህጹጽን መዋቕራውን ምምሕያሽ እንተ ዘይገይሩ፡ ልክዕ ከምቲ ቅድሚ ካልኣይ ኩናት ዓለም ዝነበረ ፈሺሉ ዝፈረሰ ማሕበር ሃገራት (League of Nations) ተኣማንነቱ ኣጥፊኡ ናብ ምሉእ ብምሉእ ምብትታን ከም ዝምርሕ ዘመልክት ናይ ሓደጋ ደወል እዩ።

ብጥቕልሉ’ምበኣር፡ ናይ ቪቶ ስልጣን ሓደ መሪር ሓቂ ብንጹር የርእየና፤ ኣብ ዓለምለኸ ፖለቲካ ፍትሒ ብዘይ ሓይሊ ዋጋ የብሉን፡ ሕጊ ድማ ናይቶም ሓያላን ቋንቋ ጥራይ ኮይኑ ይቕጽል ኣሎ። ድምጺ ናይ 8 ቢልዮን ህዝቢ ዓለም ብሓሙሽተ ኣእዳው ዝዕንተሉን ዝድቀሰሉን ዘመን ኣብ መወዳእታኡ ክበጽሕ ግዜኡ ዝኣኸለ ይመስል ኣሎ። ብርግጽ ድማ ፍትሒ ናይ ውሑዳት ሓያላን ህያብ ዘይኮነትስ ናይ ኩለን ልኡላውያን ሃገራትን ህዝብታትን ዘይግሃስ ተፈጥሮኣዊ መሰል ክትከውን እዩ ዝግባእ። ዓለምና ናብ ዝሓሸ ብሓባር ብሰላምን ርግኣትን ናይ ምንባር ምዕባለ ክትበጽሕ እንተደልያ፡ እቲ ኣብ 1945 ዝተኣንበረ ናይ ሓይልታት ምልኪ ተሳዒሩ፡ ናይ ብሓቂ ማዕርነት ዘለዎ ሓድሽ ዓለም ለኻዊ ስርዓት ክትከል ኣለዎ፤ ክሳብ ሽዑ ግን “ዓለምለኸ ሕጊ” ዝብል ቃል ንሓያላን መከላኸሊ ዋልታ፡ ንድኹማት ድማ መእሰሪ ሰንሰለት ኮይኑ ክኸውን እዩ።

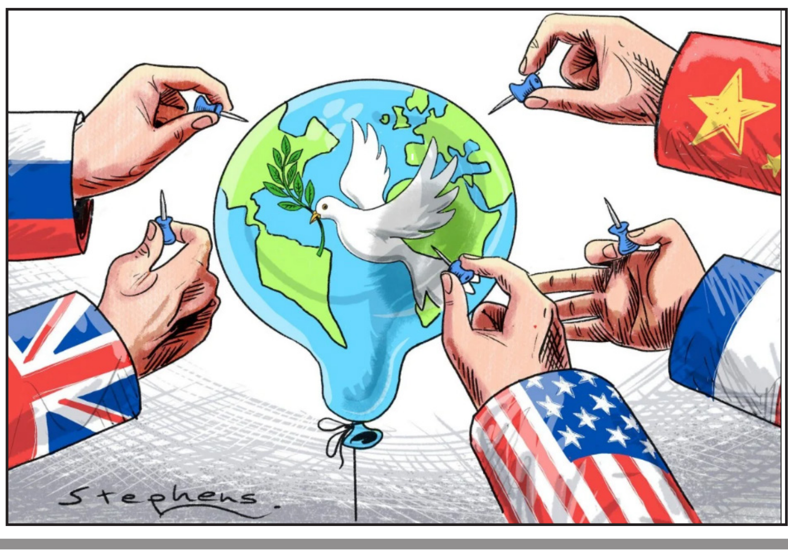

ማሕበራዊ ዕብየት

ብምትሕብባር ሚ/ዕ/ማ/ድሕነት ዝዳሎ

ኣገዳስነት መበቆላዊ ኣስማት ኣብ ቈልዑ

መርሃዊ ተስፋሚካኤል
ሚ/ዕ/ማ/ድሕነትን

ብዛዕባ ምጥፋእ መበቆላዊ ኣስማት ናይ ሃገርናን ንቘልዑ ዝወሃብ ዘሎ ባዕዳዊ ኣስማትን ክንላዓለብ ካብ ንጀምር ነዊሕ ኮይኑ ኣሎ። ኣነ ብወልቀይ፡ ዝፈትዋ ዓቐይ ነፍ/ሪት ስተገርግሽ ጉብረእግዚኣብሄር፡ "ኣብዩት ኣንታ እዚ ናይ ሎሚ ኣስማት እንታይ እዩ ዝሽውን ዘሎ፧ ኣይ ናይ ዓድና! ኣይ ናይ ቋንቋና! ከመይ ኣብልና ኢና'ኸ ከሰድምዎ!" ብዝብል መረረኣ ቀጻሊ እዝክራ። ብተደጋጋሚ ካብ ዝረኣናዮ፡ እዚ መረረ'ዚ ናይ ዓቐይ ጥራይ ዘይኮነ ናይ ኩሎም ወለድናን ኣብ ዕድመ ኣብሓጎን እኖሓጎን ዘለዉ ኤርትራውያን ወለድን ካብ ዝሽውን ነዊሕ ዘቖጸረ እዩ።

ኣብ ብዙሕ ኣጋጣሚታት፡ ዝዓም ዓበይቲ ወለድና ንምንታይ ኣብ ስም ከም ዝገደሱ ሓቲተ ኣብ ዝተወከስኩሉ፡ "ስምስ ስም'ኳ ደስ ኢሉኒ ኢልካ ብዘውሪ ተወጺኡ ቃል ኣይኮነን ምኽንያቱ ስም ይመርሕ ጥዋፍ የብርህ" ዝብል ብሱልን ጉላጽን ምስላ ብምምሳል መልሶም ይህቡኒ። እሞ ኸ ድኣ ካብ'ዛ ምስላ ተበጊሰና ብዛዕባ ስምን ኣስማትን እንተ ተመራመርና ከመይ ይመስለኩም፡ ንምኻኑ "ስም" እንታይ እዩ፧ ናበይ እዩ'ኸ ዝመርሕ፧ ንስም ኣማእዚ ኩብሎ ዝሽኣለ ነጥብታት እንታይ እዩ፧ እነውጽኦም ዘሎና ኣስማት'ከ ንደቅና፡ ስድራቤትና፡ ሕብረተሰብናን ሃገርናን ናበይ ገጹ እዩ ዝመርሓና ዘሎ፡ ዝብሉ ሕቶታት ምምላስ ኣገዳሲ ረቛሒ እዩ።

ስም መጸውዒ ወይ መለለዪ ናይ ሓደ ሰብ እዩ። ብተወሳኺ ስም ሓደ ካብቶም ወለዲ ንወሉዶም ዝህብዎ ናይ መጀመርታን ነባርን ህያብ እዩ። ዘይከም ክዳውንቲ፡ መጻወቲ ወይ ንዋታዊ ንብረት፡ መብዛሕትኡ ግዜ ሓደ ስም ኣብ ምሉእ ህይወት ናይቲ ሰብ የገልግል። ስም፡ ምስ ተዋህበ ኣካል መንነት፡ ዝና፡ ዝኽሪ፡ ባህልን ማሕበራዊ ዝምድናታትን ይኸውን። ኣብ ሕብረተሰብ ኤርትራ፡ ኣስማት ትርጉም ዝሓዘ ኮይኑ፡ ታሪኽ ስድራቤት፡ ተስፋታት፡ ጽቡቕ ባህርያት፡ ተዘክሮ ፍጻመታት፡ ባህላዊ ክብርታት፡ ሃገራዊ መንነትን ንምንጽባራቕ የገልግል።

ኣገዳስነት ስም ንምርዳእ፡ "ስም እንተ ዘይህልወናስ ህይወትና ከመይ ምመሰለ" ኢልካ ንደቃይቕ ምሕሳብ ጽቡቕ እዩ። ስም ኣብ ምህናጽ መንነት ቈልዑ፡ ስድራቤት፡ ሕብረተሰብን ሃገርን ዓቢ ጽልዋ ኣለዎ። ተጻዋዒ ዝኾነ ሰብ፡ ሒዝዎ ዘሎ ስም፡ ምስ ዝነብረሉ ሕብረተሰብን ባህልን ተቖሚጡ፡ ኣብ ምሉእ ህይወቱ ምንጪ ሓበንን ኩርዓትን ይኾኖ። ህቡብ ኣመሪካዊ ደራሲ ዝኾነ ዴል ካርንጊ "ኣብ ዝኾነ ቋንቋ ስም ናይ ሓደ ሰብ እታ ንዋናኡ ዝጠዓመ ድምጺ ዘሎዋ፡ ዋናኣ ክትደግሞ ዝደልያን ቃል እያ" ይብል።

ሰብ ስሙ ክጽዋዕ ከሎ ክሰዱ ናብ ኣንፈት ጸዋዒኡ ብምጥዋይ፡ ኣብ ገጹ ምልክታት ኩርዓን ኣተኩሮኡ ክጥምዝዘን ክትርኢ ከሎኻ "ወደሊዩ ስም እቢ ንመላእ ኣካላትን ህሉው ኣተኩሮን ወዲ-ሰብ ዝቆጻጸር መራሒ ኣካላት እዩ" ናብ ዝብል መደምደምታ ይወስደና። ክኢላታት ስነልቦና፡ "ሓደ ቈልዓ ምስ ተወልደ ብቐጥታውን ዘይቀጥታውን መንገዲ "ኣነ መን እየ" ዝብል ሕቶ ኣብ ርእሱ ስለዝለዓል ወሉዲ ድማ "ንሰኻ እገሌ ኢኻ" ብዝብል ስም ጀሚሮም፡ መጸልታዊ ኣብ ጸዕዳ ኣእምሮ ናይ ቈልዓ፡ ብዝመልእዎ ሓብሬታ መንነት ናይቲ ቈልዓ ይህንጽ" ብምባል ይዛረቡ።

መብዛሕትኡ ግዜ ቈልዑ ብዛዕባ ትርጉም ኣስማቶምን ስለምንታይን ከም ዝመረጹሎምን ንወለዶም ይሓቱ። ሓደ ቈልዓ ትርጉም ስሙ ድሕሪ ምስማዑ፡ ብዛዕባ ጉዳይ ርእሱን ከበቢኡን ክመሃር ይጀምር። ንኣብነት፡ "ምሕረት" ዝብል ስም ንጓልና እንተደኣ ኣወጺእናላ፡ ጓልና ትርጉም ስማ ድሕሪ ምፍላጣ ምስ ምድግጋም ስማ፡ "ምሕረት ምግባር" ኣገዳሲ ምዃኑ ዝያዳ ካልእ ሰብ ክትዝክርን ዚ ስ ምግባር እዚ ዝያዳ ናይ ምውናን ሃቐናን ከተርእን ትኽእል። ምናልባት ምስ ዘሎ ግዜ ዘምጽኦ ናይ ቋንቋ ምትሕንፋጽ፡ ብእንግሊዝ "ሜርሲ" እንተድኣ ኢልናያ ድማ ሽሕ'ኳ ትርጉም ስማ ምሕረት ብምዃኑ ክጠቕማ እንተ ከኣለ፡ "ስለምንታይ ወለደይ ምሕረት ጉዳፎም ሜርሲ ኢሎምኒ" ካብ ዝብል ዘይቀጥታዊ ሕቶ ተበጊሱ፡ "ካብ ትግርኛ ንላዕሊ እንግሊዘኛ፣ ካብ ኤርትራዊ ባህሊ ንላዕሊ ድማ እንግሊዛዊ ባህሊ እዩ እቲ ጽቡቕ" ናብ ዝብል መደምደምታ ክበጽሓ ይኽእል።

እዚ ድማ ናብ ምንፋቕ ባዕዳዊ መንነት ኣድሂቡ፡ ናብ ዘደሊ ናይ መንነት ቅልውላው ክመርሓ ይኽእል። እወታዊ ትርጉም ዘሎዎ ስም፡ ብዘይካ ዝሀቦ ውልቃዊ መንነት፡ ንርእሱ ምትእምማን'ውን ከደልድል ይኽእል። ምስ ሰባት ኣብ ንራኸበሉ "እገሌ ወይ እገሊት እበሃል" ብምባል ኑብስና ኣላሊና ማሕበራዊ ዝምድናና ስለ ንጅምር፡ ኣብ መጀመርያ ጦብላሕታን ስእሊ ኣእምሮን ሰማዕትና ዝቕረጽ ንሱ እዩ።

ኣገዳስነት ስም ኣብ ቦታኡ ኮይኑ፡ ንውጉና ባህሪ ልዕሊኡ ኣገዳሲ ምኻኑ ምፍላጥ የገድስ። ንሰቡት ዝወለዶም ስም፡ ኣብ ኣብያተ ትምህርቲ፡ ቦታ ስራሕ፡ ሕብረተሰብ ብኸመይ ከም ዝረኣዩ፡ ኣብ ምጽላው ዓቢ ተራ ይጻወት። ትርጉም ዘለዎም ኣስማት፡ ርእሰ ተኣማንነት ዘተባብዑ ክኾኑ ከለዉ፡ ብቐጻሊ ናብ ላዕሊ ዝዕድሙ፡ ትርጉም ኣልቦ ዝኾኑን ምስ ባህልን ልምድን ሕብረተሰብ ዘይሳነዩን ኣስማት፡ ዘይምቹእነት ክፈጥሩ ይኽእሉ።

ካብ ውልቀ ሰብ ሕልፍ ኢልና፡ ናብ ስድራቤታት እንተ ከይድና፡ ኣስማት ኣብ ውሽጢ ስድራቤት ካብ ሓደ ወለዶ ናብ ካልእ ወለዶ ክብርታትን ተዘክሮታትን ልምድታትን የመሓላልፉ። ንቘልዑ እንህቦም ትርጉም ዘሎዎ ኣስማት፡ ክብርን ዛንታታትን ስድራቤትን ክዕቅቡ፡ ኑዩም ኣብታ ስድራቤት ኣገዳሲ ኣበርክቶ ዝገበሩ ኣቦላት ስድራ፡ ንኽይርስዑ ክሕግዙ ወለዶታት ከተኣሳስሩን ይኽእሉ። ንኣብነት፡ ብስም ዝተሰውአ ኣኮኡ ዝተጸውዐ ቈልዓ፡ ታሪኽን ጅግንነት ኣኮኡ ብምፍላጥ፡ መንነቱ ክፈቱን ስድራቤቱ ከኽብርን ይኽእል።

ወሉዲ ከም ሰላም፡ ጥበብ፡ ጽንዓት፡ ሕያውነት ወይ ሓድነት ዝኣመስሉ ክብርታት ዝገልጹ ኣስማት ክመርጹ ከለዉ፡ ትጽቢታቶምን ባህግታቶምን የመሓላልፉ። ቅዱሳት ጽሑፋት፡ "ካብ ብዙሕ ሃብቲ ጽቡቕ ስም ይበልጽ" ክብሉ ይጠቕሱ። ሕሰብ እሞ ኑብሎ፡ ዘይመበቆላዊ ኣስማት ዘለዎም ደቅና፡ ድሕሪ ቁሩብ ዓመታት "ደቂ ኣቦይ ሮዚ፡ ማሲን ሮናልዶ፡ ደቂ ኣደይ ባርባራን ጀኒፈርን" ብዝዝሀል ኣስማት ክጽውዑ ዝፈጥሮ ጸገም ጉሉሕ እዩ።

መንነት ስድራቤት ዝድልድል፡ ኣስማት ናይ ኣባላት ስድራቤት፡ ሓበራዊ ቅርሲታትን ታሪኽን ዘንጸባርቕ ምስ ዝኾኑን እዩ። ስድራቤታት፡ ኣብ ባህልን መንነትን ዝተሰረተ ኣስማት ከውጽኡ ከሎዋ ናብ ሓደኑት፡ ምስ መንነተን ዘይከይድ ኣስማት ከውጽኣ ከሎዋ ድማ ናብ ምብትታን ክምርሓ ከምዝኽእላ ብምግንዛብ፡ መበቆላዊ ስም መግለጺ መንነት ስድራቤት ምዃኑ ምርዳእ ይከኣል።

ኣብ ስድራቤት ጥራይ ዘይኮነ ኣብ ሓደ ኮምን ሕብረተሰብን ዝርከቡ ህዝቢ'ውን ኣብ ሓበራዊ መንነትን ባህላዊ ቀጻልነትን ይምርኮሱ። ኣስማት መብዛሕትኡ ግዜ ኣብ ምትሕልላፍ ሕብረተሰባዊ ክብርታት፡ ምውራስ ሃገራዊ ዛንታታትን ትውፊታትን፡ ምዕቃብ ሓበራዊ መንነት ዕዙዝ ተራ ይጻወቱ። ኣብ ሕብረተሰብ ኤርትራ፡ ኣስማት ከም ጽንዓት፡ ምስጋና፡ ተስፋ፡ ሰላም፡ ትብዓት፡ በረኸት፡ ብጽሐት፡ ጅግንነት ዝኣማስሉ ሕብረተሰባዊ ክብርታት፡ ባህላውን ሃይማኖታውን ወርሻታት፡ ልዕሊ ኩሉ ድማ፡ ኣብ ሃገራዊ ቃልሰናን ምህናጽ ሃገራዊ መንነትናን ዝሕለፍናዮ ተዘኮሪ ፍጻመታት የንጸባርቑ።

ስለዚ ድማ'ዩ ትርጉም ዘሎዎ ስም ኣብ ባህሊ ኤርትራ፡ ከም ባህላዊ ማህደርን ኣብ ኣካላት ተጻዋዒ ዝተሃንጸ ዓቢ ቤት መዛክርን ዝሕሰብ። ኣብ ዝብረሉ ኣከባቢ ዝቐመጡ ዓበይቲ ኣቦታት፡ ኣብ ክንዲ ሓጎሳ ሚሪ! ኣብ ክንዲ የሃንስ ጆን፡ ኣብ ክንዲ ሃናእ ኣና፡ ዝብሉ ብእንግሊዝ ዝተገባበእ ኣስማት ድሕሪ ምስማዖም፡ "ወለከ ኣንታ እቲ ንቃለሶ ዝበርና መንግስቲ ኢንግሊዝ ግዲ ክምለሰና'ዩ" ብምባል ንትርጉም ኣስማት፡ ምስ ባህላዊ ወራር ከተኣሳስርዎ ምስ ሰማዕኩ፡ ወ/ሮ ኤርትራ ጉዳፉም ወ/ሮ ኢትዮጵያ፡ ረዚ ጉዳፉም ከበዩ፡ ብዝብልን ካልእን ምቅይያር ኣስማት ጀሚሮም፡ ንመበቆላዊ ቋንቋ፡ ባህሊ፡ ልምዲን ክብርታትን ህዝብናን ሃገርናን ክሓኩ ንዝዘተበበሉ ኢትዮጵያውያን ገዛእቲ ኣዘኻኺሮ። በዚ ማሰረት፡ ንደቅና ንህቦም ዘለና ኣስማት፡ ናበይ ከም ዝመርሓና ዘለዉ ምፍላጥን ብምርዓም ባዕዳዊ ኣስማት ኣብሊዑ፡ ናብ ምፍሓቕ ባህላውን ሃገራዊን መንነትና ከይመርሓና ዓቲቡና ክንሰርሕ የድሊ።

ኣብ ጥንታዊ ባህልና ዝበረ ስርዓት ኣመራርጻ ስም፡ ብዘውርን ህበ ተረኽበን ዘይኮነ ሕብረተሰብና ንደቁ ስም ክውጽእ ከሎ ምስ ባህሉን ክብርታቱን ብዘሸይድ መንገዲ ዝኹበር ነይሩ። ዝያዳ ምርምር ዘድልዮ'ኳ እንተኾነ፡ ካብ ሓፈሻዊ ትዕዝብቲ ብምምርኳስ፡ ኣብ ማስርሒ ምውጻእ ስም፡ ባህላዊ ተቐማጦት፡ መጻኢ ህጻን፡ ምዕቃብ መበቆላዊ ባህላውን ሃገራዊን መንነትን ኣብ ግምት ክኣቱ ኣሎዎ።

ዝዓም ረቛሒታት ንምምላእ፡ ድማ ወለዲ ንደቆም ስም ኣብ ዝህብሉ እዋን ዝዓም ሕቶታት ብዘዮ'ኣ ክምልሱ የድሊ፦

1. ወላድይ ከመይ ክኾልዩ ይደሊ?

2. እቲ ክኾልዩ ደልየዮ ዘሎ'ኹ ዕላማ ንኸውቅዕ እንታይ ዓይነት ስም ከውጽኣሉ ኣሎኒ?

3.ምስ ዕላማይ ዝሽዱ ኣስማት ንምርካብ ካበይ ተተወከስኩ ይሓይሽ፡ ኣስማት ኣዝማደይ ዶ፧ ሃይማኖታውያን ኣስማት ዶ፡ ኣስማት ጀጋኑ ሰወኣት ዶ፡ ወይ ዓበይትን ታሪኻውያን ቦታታት?

4. እቲ ቈልዓ ታሪኽ ስሙ ምስ ሃገርኻዎ ብስሙ ክሕበን ተኽእሎ ኣሎዶ?

5. መረጻሉ ዘሎ'ኹ ስም ክብርታት ሕብረተሰብን ሃገርን ዘንጸባርቕ ድዩ?

6. እቲ ቈልዓ ምስ ስድራቤት ወይ ባህላዊ ወርሻ የራኽቦ ድዩ?

7. ወላዳይ እዚ ስም'ዚ ምስ ኣሰምኩዎ ከም ስሙ ንኽሸውን ስሙ ናብ ግብሪ ንኽመርሖ እንታይ ዓይነት ኣልያን ክንክንን ክኹበረሉን መሳዋእቲ ክኸፍለሉን ኣሎኒ? ወዘተ ዝብሉ ሕቶታት ምምላስ ኣገዳሲ ይኸውን።

ህቡብ ቻይናዊ ፈላስፋ ኮንፊሽየስ "ሽገራት ቡቲ ዝጉበእ ስም ምጽዋዕ መጀመርታ ጥበብ እዩ" ክብል ይገልጽ። ኤርትራውያን ወለዲ፡ ትርጉም ዘለዎ ስም፡ ዘልኣለማዊ ህያብ ብምዃኑ፡ መንነት ብምሕያል፡ ርእሱምትእምማን ቈልዑ ኣሕይሉ፡ መንነት ስድራቤት ብምዕቃብ፡ ሕብረተሰባዊ ህይወት ስለዝሀብትም፡ ኣብ ምውጻእ ስም፡ ኣገዳሲ ሓላፍነት ከም ዘሎዎም ክዝክሩ የድሊ።

ኣስማት ብጥንታቐን ብዕላማን ኣብ ዝምረጸሉ እዋን፡ ኣብ መጻኢ ቈልዑን ኣብ ምዕቃብ ባህላዊ ወርሻታት ሃገርን ኣገዳስነቶም ዕዙዝ እዩ። ጥንታውን ሃገራዊን ኣስማትና ከም ድሕረት እናሓሰቡ፡ ባዕዳዊን ትርጉም ኣልቦን ዝኾነ ኣስማት ከርዕም ዝደፍኣና ዘሎ ባህላዊ ወራር ኣብ ምምካት፡ ብዚይ ቅድመ ኩሉ ምቕላስ ሓላፍነት ኩላትና እዩ። ስለዚ፡ "ስም ይመርሕ ጥዋፍ ድማ የብርህ" ዝብል ኤርትራዊ ምስላ፡ ንኣገዳሲት ስም ዘጉልሕ ስለዝኾነ፡ ኣብ ኣወጻጽኣ ኣስማት ደቅና ዕቱብ ጥንቃቐ ክንገብር ይግባእ።

ሎሚ ኣብ ERI-TV

ሰዓት	መደብ
10:15	ብሚኒስትሪ ትምህርቲ ዝዳሎ ኣካዳሚያዊ መደብ
11:45	ደርፊ
12:00	ሃገራዊ መዝሙር
12:02	ዘዋሪት ካሜራ
12:30	ዜና (ትግርኛ)
12:50	ዜና ስፖርት
12:55	ተክ ኢንሳይት
13:30	ዜና (ዓረብ)
13:45	ገሊብ ደሓን
14:20	ህርመት
15:30	ብሚኒስትሪ ትምህርቲ ዝዳሎ ኣካዳሚያዊ መደብ
17:00	ዜና (ትግርኛ)
17:15	ዳህሳስ
17:30	ዜና (ዓረብ)
17:45	መደብ ማእገር
19:30	ቀስተ ድሕኑት
20:00	ዜና (ትግረ)
20:15	መልሲ ኣብ መሰመር
21:00	ዜና (ትግርኛ)
21:25	ዶክመንት
22:00	ዜና (ዓረብ)
22:10	ድራማ
22:30	ዜና (እንግሊዝ)

ምዕዶ ሓርበኛታት፡ ንመንእሰያት ኤርትራ

ኣብርሃም ዘርአ (ወዲ- ሃለቃ)

ሳዋ ዋልታ ሕሉፍን መጻኢን ኤርትራውያን እያ። መንእሰያት ኤርትራ ዝተኣኻኸቡላን ዝማኸሩላን ድልድል ማሲጋገሪት ወለዶታት። ስለ ዝኾነ ድማ እዩ ክብሪ ኤርትራውያን ሳላ'ዛ ርእሲ ኩሉን ዝኾነት ቦታ ተዓቂቡ። መንእሰያት ኣብኣ ኩይናም ብዛዕባ ሕሉፎምን መጻኢኦምን እናዘተዩ፡ ብዛዕባ ጽባሕ ዝኾነንምን ኣብ ህዝቦምን ሃገሮምን ዘጋይድዎም ንጥፈታትን ዝትልሙን እሂን ምሂን ዝበሃሃሉን። እዚ ድማ ፍቕሪ ይበሃል። ፍቕሪ ካብ ደቂ ፍቕሪ ስለ ዝፍልፍል። እዚ ሕላገት ፍቕሪ እዚ፡ ትም ኢሉ ዝመጽአ ኣይኮነን። ኣብ ቃልሲ ዝተሰረተን ኣብ ሳዋ ብዓውዲ ዝተደረወን ፍቕሪ ደቂ ሓፋሽ እዩ። ፍቕሪ ኤርትራውያን መንእሰያት ብመሰረቱ ካብ ጭዋ ባህልን ስነምግባርን ስድራቤቶምን ሕብረተሰቦምን እዩ ዝበገሰን ዝምንጩን። ከም ወየ ወለድና ዝብልዎ ምስላ እዩ፡ "ብሓደ ኳንካ ዝመኸርካዮ፡ ኣድቂቕካ ዝመተርካዮ፡ እቲ ነይሓምቕ እቲ ከኣ ነይሓንቕ" ይብሉ።

እዚ ብህሉዊ ዘራጉድ ዘረባ ኣቦና ወልደኣብ ወልደማርያም፡ ቀደም ብዛዕባ ሰብን ሃገርን ኣመልኪቶም ኣብ መጽሓፎም፡ "ምሩጻት ዓንቀጻት" ካብ ዘሰፈርዎ ምዝዛርቦ'ውን ይከኣል። ንሶም ንመንእሰያት ናይቲ እዋን ክምዕዱ እንከለዉ ከምዚ ይብሉ - "ሰብ ናይ'ታ ዝተወልደላ ቤት ጥራሕ ኣይኮነን። ሰብ ናይ'ታ ስም ዝሃብቶ ስድራ ቤት ጥራሕ'ውን ኣይኮነን። እንታይ ደኣ፡ ንሱ ካብታ ክውለድ እንከሎ ዝረኣዮ ቤት እትዓቢ ካልእ ቤት ኣሎቶ። ንሳ ድማ ሃገሩ እያ። ንሱ ካብኦም ብኸንደይ ክንክንን ፍቕርን ዘዕበይዎ ወለዱን ኣሕዋቱን ኣዝዮም ዝበዝሑ ካልኦት ወለድን ኣሕዋትን ኣሓትን ከኣ ኣለውዎ። ንሳቶም ድማ ደቂ ሃገሩ እዮም"።

ብልክዕ ከኣ ንሓደ ኤርትራዊ፡ እታ ዝዓበየት ገዛኡ ቤቱ ክትከውን እንከላ፡ እቶም ኣብ መላእ ሃገር ዘለዉ ኣህዛቡ፡ ኣሕዋቱን ኣሓቱን እዮም። እዚ ከኣ ካብ ቃልሲ ዝተጠረየ ኤርትራዊ ክብርታት እዩ። ኣብ ሳዋ ድማ መለሱ ዓንበቡን ኣጕላዕለዑን። ኣብ ሳዋ ዝረኸብ ጓል ናቕፋን ዓሰበን፡ ተሰነይን ማይምነን፡ ሰንዓፈን ከረንን፡ ባጽዕን ኣስመራን... ብስራሕ ምስ ወፈረ ኣብ ቦታኦም ምስ ከደ ብልክዕ ኣባል ስድራኦም እዩ። ኣዝዩ ጥቡቕ ዝኾነ ዝምድናታትን ሓድነትን ኣብተን ስድራቤታቶም ኣሎ። ኣብ ሕማቕን ጽቡቕን ድማ ብሓደ ኣለዉ። ቃል ኪዳን ሃገር ካብ ቃል ኪዳን ስድራቤታት'ውን ስለዝዛበስ፡ ኣብ መውዳእታ ብመርዓ'ውን ይድርዕዎ።

እዞም ሓርበኛ ኣቦ፡ ኣቦ'ቲ ንቓልሰን መንእሰያትናንናጽነትንኣመልኪቶም'ውን ብዙሕ ገስጋሳውን ኣነቓቓሕን ጽሑፋት ከም ዘበርከቱ ኣይርሳዕን። ንሶም ኣብቲ ብሉጻት መዓድን ዓንቀጻቶም፡ ብዛዕባ ናጽነት ኤርትራ ተጠራጢሮም ከም ዘይፈልጡ ይዛረቡ። ዘጠራጥሮም ዝነበረ ከኣ እምነት ምኳኑ ይጠቕሱ። ፖለቲካዊ ቃልሲ ክጅምሩ እንከለዉ ጠበንጃን ገንዘብን ከም ዘይነበሮም'ውን ይገልጹ። ምስ ብጾቶም ኣብ ቅንዕናን ፍትሕን መትከልን እምነትን ደው ኢሎም ክትንስኡ እንከለዉ፡ ብትሪ እምነ ዓረ ዝተወቕረ 'ሃገረይ፡ ህዝበይ' ዝበል ቅኑዕ ማስመር ኣተሓሳስባታት ጥራሕ ምንባሩ ይገልጹ። እቲ ንኹሉ ሰዓራይ እግዚኣብሄር ድማ ምስኦም ከም ዝነበረ ይሕብሩ።

ብተወሳኺ፡ ኣቦና ወልደኣብ ብዛዕባ ሓርነትን ወዲ ሰብን ኣመልኪቶም ኣብ ግዜ ሰውራዊ ቃልሲ ከምዚ ኢሎም ንመንእሰያት ብወርቃዊ ቃላቶም ይምዕዱ ነይሮም። "ሓርነት ናይ እግዚኣብሄር ህያብ እያ። ነፍሲ-ወከፍኩም ፈጣሪ ሓራ ገይሩ'ዩ ፈጢሩኩም። ፈቲኹም ዓሺኹም ኣብ ኣርዑት መግዛእቲ ኣይትቀረኑ። ሃገር ናይ ህዝቢ ህይወት እያ። ሃገር ዘይብሉ ህዝቢ ከኣ ክብረት የብሉን። ሃገር ናይ ህዝቢ ክበሃል እንከሎ ግና፡ ናይ ህዝቢ ይኹን ዝኾነ ይኹን ካልእ ኣይኮነትን ማለት እዩ። ንነፍሲ-ወከፍ ሓርነት ክህልዎ ብሓርነት ክኑብር ይግባእ። ናይ ነፍሲ-ወከፍ ሓርነት ናይ ምሉእ ህዝቢ ሓርነት እዩ፡ ናይ ህዝቢ ሓርነት ናይ ነፍሲ-ወከፍ ዜጋ ሓርነት ይኸውን።

ንሶም ኣብ ካልእ ጽሑፎም ብዛዕባ መንእሰያትን ሓርነትን ክምዕዱ እንከለዉ ድማ ከምዚ ይብሉ፡ "ሓርነት ማለት ዝደለኻ ምሕሳብ፡ ቃሕ ዝበለካ ምግባር፡ ዊን ዝበለካ ምዝራብን ምምላስን ኣይኮነን። ናይ ሓርነት ነገር እቲ ኣጣኻ ክትግበር ዘይትደልዮ ነገር ኣብ ካልኦት ኣይተተግብሮ። እቲ ንዓኻ ክገበሩልካ እትደልዮ ንኻልኦት ግበረሎም" ዝበል እዩ።

ብተወሳኺ፡ እዞም ኣቦ ሓርነት ዝኾኑ ተቓላሲ፡ ብዛዕባ ክብረትን ናጽነትን ንምርካብ ኣብ ዝተኻየደ መሪር ዕጥቃዊ ቃልስና ምርኮስ ብምግባር፡ "ናጽነት ትንፋስ ኣሹሓት መንእሰያት ኣግዚምና ዘእተናያ መርዓት ስለ ዝኾነት፡ ደጊም ካብ ኢድና ሰቲ'ኳ'ኳ ኣይትሞልቖን እያ። ኣቕሓ ዘይኮነትስ ከም መርዓት ዓይኒና እንዕቅባ ኣድላዪ እንተ ኾይኑ ድማ፡ ደጊምና ህይወት ኖኽፍሎ ወሉድና እያ" ይብሉ ነይሮም። ብርግጽ ከኣ ከምኡ ኩይኑ። ህዝቢ ኤርትራ ቅልጽሙ ከይዓጸፈ ናጽነቱን ክብረት ልኡላውነቱን ከይድረፈር ዳሞግይ ብሉጻት ደቁ ኣግዚሙ። ሳዋ እንተ ዘይ ትህሉ፡ እዚ ዝመጸ ዳሞግይ ማዕበል ህዝቢ ኤርትራ ከመይ ምተጻወሮ ካልእ ሃገር እዩ።

ህዝቢ ኤርትራ ሓርነታዊ ቃልሱ ክፍልም እንከሎ፡ ብዘርጣን ምጉትን ክኸውን ከም ዘይክእል ተገንዚቡ እዩ ተበጊሱ። ቀድሚኡ ብዙሕ ዓመታት ብሕግን ሰላማዊ መንገድን ብኣቦታትና ተፈቲኑ እዩ እንተኾነ ሰሚዒ ኣይረኸበን። ድሕሪቲ ኣብ ልዕሊኡ ዝወረደ ተደጋጋሚ ዓሎቕ ድማ፡ ናብ ዕጥቃዊ ቃልሲ ተሰጊሩ። "እምቢ ኣይግዛእን" ብምባል፡ ብረታዊ ቃልሲ ኣጠሊሱ። ኩናት መሪርን በሳዒ ሰብን ነምፏኑ እናፈለጡ ካልእ ኣማራጺ ስለ ዘይነበሮ ጠበንጃ ኣልዒሉ። ዕጥቃዊ ቃልሱ ንሕቶኡ ክምልስ ከም ዝኽእል ብልቢ ኣሚኑሉ እዩ ገጢሙ። ክብረት ድማ ብሉጻትን ምሩጻትን ከፊልካ ዝውሃን ክቡር ህያብ እዩ። እዚ ስለዝተረደአ እዩ ድማ ህዝቢ ኤርትራ ኣብ'ታ ዕለት ምርጫኡ ገይሩዎ። ንውሓት ቃልሱ ክሳብ ክንደይ እዩ ብዘየገድስ፡ ክብረቱን ናጽነቱን ንምርግጋጽ ኩናት ሓርዩ። 1 መስከረም 1961 ብምብጋስ ድማ እዚ ሓሳብ እዚ ክውን ከም ዝኸውን ገይሩ። እቲ ሕርያ ብዘይዕጸፍ ቅልጽም ኩናትን ልሳንን ኣሃዱ ኢሉ። ኣሻሕ ኤርትራውያን መንእሰያት ድማ ኣብ ቃልሲ ንሓርነትን ክብረትን ዓጉጉም ናጽነቶም ኣረጋጊጾም - ኩሪዖም ድማ። ኣብ ምምጻእ ናጽነትን ምዕቃብ ልኡላውነትን ዝተረኣየ ቅያ ኤርትራዊ መንእሰይ ካብዚ ልዒሉ ክጥቀስ ዝጽንሐ ዒላ ልቦና ኣተሓሳስባታት ስለ ዝፈልፈለ እዩ - ኒሻን ዓወታት ተረኪቡ።

ካብዚ ኣርእስቲ እዚ ከይወጻእና፡ ጀነራል ስብሓት ኤፍሬም፡ ናብ ሳዋ ንዝወረዱ መንእሰያት ተዓለምቲ ኣብ ዘካየደን ዝህቦን ዝበረ ሰሚናር ንመንእሰያት ኣመልኪቱ ብዙሕ ኣስተምህሮታት ክህብ ተዓዚብናዮ ኢና። ንሱ ንቕሓትን ምስጥጋር ታሪኽ ናብ መንእሰያት ወለዶን ምህናጽ ድልዱል ሕብረተሰብን ይጽንሓለይ ዘይብሃሎ እዋናዊ ዕማም ምኳኑ ኣብ እዋኑ ገሊጽዎ እዩ።

ከም'ቲ ናይ ትማሊ ወለዶ ደሙ ኣፍሲሱ ኣዕጽምቱ ከስኪሱ፡ ኤርትራ ከም ሃገር ክትህሉ ዝገበረን ናጽነት ዘምጸመን፡ እዚ ሓዲሽ ወለዶ ከኣ ነቲ ሕሉፍ ታሪኽ ገድላዊ ህይወት ብምውካስ ከም መንጠሪ ባይታ ብምጥቃም ብልኡላውነታ ሕፍርቲ፡ ብምዕባለኣ ድማ ብልጽግቲ ሃገር ንምህናጽ ቀሪብኡ ዘይልደለ ሰረተ እምነቱ ዘማዕበለ መንእሰይ ምህላው ወሳኒ ምኳኑ'ዩ ገሊጹ።

ብተወሳኺ፡ ኤርትራዊ ሃገራውነት ብሓያል ስነ-ኣእምሮን ብልሒን ዝተነደቀ ስለዝኾነ፡ ኣብ ዝኾነ ዓለም መውዳድርቲን መለክዒን ክርከብሉ ከም ዘይከኣል ብምጥቃስ፡ ነቲ ጸጋ'ቲ ቀጻልነቱ ንምውሓስ፡ ብፍቕሪ ሃገሩ ዝሰድድ ዜጋ ክህሉ ከም ዘለዎ እዩ እቲ ብሉጽ ምዕዶታቱ ዘዘኻኸር።

ንሱ ንምህናጽ ሃገራዊ ንቕሓት መንእሰያት ኣመልኪቱ፡ መንኩርኩር ምዕባለ ናይ ሓንቲ ሃገር እቲ ወፁይ ሓይሊ ዝበሃል ኣካል ሕብረተሰብ መንእሰይ ምኳኑ ብምሕባር፡ ናብቲ ናይ ርሑቕ ራእይ ንምብጻሕ ኩሉ መዳያዊ ምዕባለ ዘረጋገጸት ብልጽግቲ ኤርትራ ንምህናጽ፡ እዚ ወለዶ'ዚ ክኾኖ ናይ ለሚ ዘጋጥምዎ ሾግራት ንናይ ጽባሕ ራህዋ ብምምዕዳው ኣብ ኩሉ ዝወሃቦ ትምህርትን ሞያን ተዓጻጻፊ ኮይኑ ብደስናሊን ምህናጽ፡ ቀዳማይ ሕርያ ሳዋ ምኳኑ'ውን ኣብቲ ዝሃቦ ትምህርቲ ኣይርስዖን። ከም'ቲ ዝበሎ ከኣ፡ ኩልንትናዊ ስነ-ሓሳብ ኤርትራዊ መንእሰይ፡ ኣብ ሳዋ እዩ ዝህነጽን ዝትግበርን። ሳላ ዕቃብ ብሉጽ ክብርታትን ኣተሓሳስባታትን ድማ፡ ለሚ እዚ ክብርታት'ዚ ህያው ኮይኑ ኣብ ባይታ ብዓውዲ ይሰርሓሉ ኣሎ። መንእሰይ ኤርትራ ካብ ሳዋ ተነሊሉ ኣብ ልምዓትን መኸተን ሃገር ልዑል እጃም የበርክት ኣሎ።

Specific Procurement Notice

IFB Number: 06.2/03/OCBI/AfDB-DRSLP V/AED/L1-L5/YT/26
Purchaser: MINISTRY OF AGRICULTURE
Project: DROUGHT RESILIENCE AND SUSTAINABLE LIVELIHOOD PROGRAM (DRSLP V) - ERITREA PROGRAM
Contract title: Supply, installation and commissioning of solar powered irrigation system at 5 sites
Country: ERITREA
Loan No. / Grant No.: ADF 1201220238 and TSF 1201220239
Procurement Method: Open Competitive Bidding (International)

OCBI No: 06.2/03/OCBI/AfDB-DRSLP V/AED/L1-L5/YT/26

1. The Ministry of Agriculture of the State of Eritrea has received financing from the African Development Bank Group hereinafter called the Bank toward the cost of the DROUGHT RESILIENCE AND SUSTAINABLE LIVELIHOOD PROGRAM (DRSLP V) - ERITREA PROGRAM and intends to apply part of the proceeds toward payments under the contract[1] for the Supply, installation and commissioning of solar powered irrigation system at 5 sites.
2. The Ministry of Agriculture of the State of Eritrea now invites sealed Bids from eligible Bidders for Supply, installation, and commissioning of solar powered irrigation system at 5 sites.
3. Bidding will be conducted through the Open Competitive Bidding (International), (OCBI) method as specified in the Bank's Procurement Framework dated on 25 October, 2015 and is open to all eligible bidders as defined in the Procurement Framework.
4. Interested eligible Bidders may obtain further information from the Ministry of Agriculture of the State of Eritrea, Yacob Tesfom yacobtesfom@gmail.com and inspect the bidding document during office hours i.e. 08:00 to 15:00 hours at the address given below.
5. The bidding document in English may be received by interested eligible Bidders upon the submission of a written application to the address below.
6. Bids must be delivered to the address below on or before 10:30 a.m. 20 October 2026. Electronic Bidding will not be permitted. Late Bids will be rejected. Bids will be publicly opened in the presence of the Bidders' designated representatives and anyone who chooses to attend at the address below at 11:00 a.m. on 20 October 2026.
7. All Bids must be accompanied by a Bid Security as indicated below:

LOT No.	SITE	Bid Security Amount (USD)
1	ADI HIZBAI 1&2	11,200
2	DEBRI	11,700
3	KAMBO-ASERTE	6,500
4	LAMZA	10,800
5	ADI NEAMN	11,200

8. The address (es) referred to above is (are): Ministry of Agriculture of the State of Eritrea
Yacob Tesfom, Procurement Officer,
Head Office, Gejeret, Sawa Street, Asmara, Eritrea
P.O. Box 1048, Tel. 002911189266/002911180699, Email: yacobtesfom@gmail.com.

1

Vacancy at EDC DRILLING AND MINING Co., LTD

AND ENERY GROUP (CHINA) LIMITED ERITREA

LAND ENERY GROUP (CHINA) LIMITED ERITREA invites qualified applicants for the following posts

2 Position: **Geologist**

Starting Date	AUGUST 2026
Salary	As per company scale
Contract Type	Indefinite period
Number Required	TWO (2)
Main Duties and Responsibilities	**A. Geological site investigation:** Conducting site surveys and geotechnical investigations to understand subsurface conditions, geological formations, and potential hazards related to drilling and construction activities. **B. Resources Assessment :** Utilizing geological data and quality of potential resources including minerals. **C. Geological modeling and analysis:** Interpreting and analyzing geological data, developing geological models, and providing data-driven recommendations for resources exploration and development. D. **Monitor conditions:** Watch and continuously asses drilling parameters and equipment performance to optimize drilling strategy and maintain wellbore stability. Through proactive monitoring, E. **Record keeping:** Maintain comprehensive records of all drilling and geological data, including well logs, core samples, geophysical surveys, and field observation.
Job Requirements	**Experience:** At least5years'experience operating heavy machinery **Certification:** A valid geologist operator diploma and any necessary licenses are required. **Experience:** Expertize in geological principles, including stratigraphy, structure and sedimentology. **Education:** A high school diploma or equivalent is typically a minimum requirement. **Skills:** Strong communication skills, excellent situational awareness, and the ability to follow safety protocols are essential. **Physical fitness:** The job can require physical stamina for tasks like climbing, bending, and handling materials manually.

ምልክታ

ናጽነት ደስበለ -ሓበን ገብረኣምላኽ- ሳምራዊት ሙለስ

Vacancy Announcement

ENFI-MCCT MINING ENGINEERING PLC (Pre-stripping Team) is inviting qualified and competitive applicants for the following positions:

1: Health Safety Environment Superintendent

- Number Required – Two (02)
- Place of work: Kerkebet
- Type of contract: Definite period of one year
- Salary: As per the company salary scale

MAJOR DUTIES AND RESPONSIBILITIES

- Cooperate with project management team to manage routine HSE work on site.
- To implement the policies, laws, regulations, standards of production safety and the rules and regulations of enterprise safety management.
- Carry out Monthly and quarterly safety inspection, regular and irregular inspection, inspection before holiday and after holiday, etc.
- Timely and truthfully report production safety accidents, cooperate with the investigation and handling of safety accidents, establish accident files, and supervise handle out the accident.
- Supervise and urge the implementation of safety control measures for major hazard sources, and conduct on-site monitoring of major hazard sources.
- Organize the acceptance of safety facilities, organize regular and irregular safety knowledge training, and organize safety education for workers.

Qualification Requirement

Education:

- Major in Health management, HSE management or related major
- College degree or above

Work Experience:

- Over ten years of safety production management or related work for engineering project

Other skills and abilities:

- Proficient to use software include Auto CAD, Work tile, etc.
- Ability to work in culturally diverse working environments
- Ability to work well with people
- Project management skills
- Problem solving skills, Team work, and collaboration skills

Language:

- Language fluency in English is required.

Additional requirements for Nationals:

- Having fulfilled his/her National Service obligation and providing evidence of release paper from the Ministry of Defence.
- Present clearance paper from current/last employer.
- Testimonial documents to be attached (CV, Work experience credentials, a copy of +your National Identity Card, etc.).
- Only shortlisted applicants would be considered as potential candidates for an interview.
- Application documents will not be returned to the sender.
- All application should be sent through the post office.
- Deadline for application: 10 days from the publication of this vacancy in the newspaper

- **Address: Please mail your application to following two address**

1. ENFI-MCCT MINING ENGINEERING PLC.

P.O. Box 6547 Asmara, Eritrea

2. Mineral Resources Management

P.O. Box-272, Asmara

Note to Non-Eritrean applicants: Please send a copy of your application to

Aliens Employment Permit Affairs

P.O. Box 7940 Asmara, Eritrea

Vacancy at EDC DRILLING AND MINING Co., LTD

EDC DRILLING AND MINING SERVICE COMPANY invites qualified applicants for the following posts:

1. Position: **Rig drilling manager**

Starting Date	AUGUST 2026
Salary	As per company scale
Contract Type	Indefinite period
Number Required	One (1)
Main Duties & Responsibilities	A. Involves operating heavy machinery to dig, move, and load materials like earth and rock for construction, demolition, and landscaping projects. B. Key duties include performing pre-operation inspections, safely operating the excavator according to site plans and blueprints, and performing routine maintenance, cleaning, and minor repairs. C. The role requires adherence to strict safety protocols, strong hand-eye coordination, and the ability to work outdoors in various weather conditions. D. Operate excavators and other heavy equipment to dig trenches, foundations, and clear sites. E. Move and load materials such as soil, rock, and debris. Select, fit, and remove attachments like buckets and blades. F. Perform pre-operation checks and routine Maintenance, including lubrication, cleaning, and minor repairs. G. Ensure the safety of the site and fellow workers by following all safety regulations and protocols.
Job Requirements	**Experience:** At least 10 years' experience of chief drilling **Certification:** Registered professional driller (RPD) certification are required. **Education:** Minimum degree in mining engineering, geological engineering or a related technical fields. **Skill:** strong understanding of various type of drilling parameters to maximize whole quality and insure safety.

ምልክታ

ናጽነት ደስበለ - ሓበን ገብረኣምላኽ-ሳምራዊት መለስ

Vacancy at EDC DRILLING AND MINING Co., LTD

EDC DRILLING AND MINING SERVICE COMPANY invites qualified applicants for the following posts:

1. Position: **Senior Driller**

Starting Date	AUGUST 2026
Salary	As per company scale
Contract Type	Indefinite period
Number Required	Three (3)
Main Duties and Responsibilities	**A. Drilling Operations** Coordinate of drilling operations for all assigned rigs or locations. **B.** Develop and implements drilling strategies for optimal performance and efficiency. **C**. Ensures adherence to safety protocols and regulatory standard. **D.** Provide technical expertise and support on complex drilling projects. **E.** Collaborate with engineers and geologists on technical challenges. **F** Reviews drilling plans and designs for feasibility and potential hazards. **G.** Analyze well data and interpret geological formations to guide drilling decisions. **H.** Ensure the safety of the site and workers by following all safety regulations and protocols.
Job Requirements	**Experience:** At least 5years'experience managing drilling crew and overseeing all aspects of drilling operations in complex underground environments. **Certification:** A valid Driller operator certificate or equivalent relevant certificate are required. **Education:** A high school diploma or equivalent is typically a minimum requirement. **Skill:** strong understanding of mine safety protocols and regulations.

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ከረን

መሓመድ እድርስ ኣደም ምባል ተረፉ፡ እድሪስ መሐመድ ኣደም ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን01/10/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ወ/ሮ ሊድያ ሰዩም ኪዳኑ ተኸሳሲ ብዓል ቤተይ ኣቶ ሓበን ኣሊጋዩ ተፋቲሕና ሓደ ቆልዓ ኣለና፣ ንወጻኢ ክወጽእ ስለ ዝደለኹ ኣድራሻኡ ስለ ዘይተፈልጠ ይጸወዓለይ ስለ ዝበለት፣ ብጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ ተጸዊዕካ ን01/10/26 ኣብ ቤ/ፍ ቕረብ።

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ሓጋዝ

ኣቶ ስብሃት መልከ ስብሃቱ፡ መንበሪ ገዛ ኣብ ከተማ ሓጋዝ ዞባ 2 ብሎኮ ቁ/44 ፕሎት A ዝተመዝገበ 15X25 ት.ሜ ዝኾነ፡ ኣብ ልዕሊኡ 2 ክፍሊ ገዛ መካቡብያ ዘለዎ ብስም ወ/ሮ መርየም እድሪስ ማሕሙር ዝፍለጥ ኮይኑ፡ ኣብ ስመይ ይመሓላለፈለይ ስለ ዝበለ፣ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ን22/09/26 ኣብ ቤ/ፍ ቕረብ። እንተዘይቀሪብካ፡ ጉዳይካ ኣብዘየለኻሉ ክረአ ምዃኑ ንሕብር።

ምልክታ ጨረታ

ቀረብ መግቢ ኣሕምልቲ፡ በርበረን ሽሮን ምስ ቀመሙ፡ ኣስቤዛ ሕሙማት
ዓይነት፡ ኣብ ኣገልግሎት ማእሰርትን ተሃድሶን ኤርትራ ኣብ ኣስመራን ዓሰብን
ኣርእስቲ፡ ዓመታዊ ቀረብ መግቢ እሱራት
ኣገባብ ዕድጊ፡ ሃገራዊ ክፉት ጨረታ

ኣገልግሎት ማእሰርትን ተሃድሶን ኤርትራ ንዓመት 2027 ካብ ወርሒ 01/2027 ክሳብ ወርሒ 12/2027 ኣብ ትሕቲኡ ንዘርከቡ እሱራት ዝውዕል ቀረብ መግቢ ስለ ዝደሊ ንሕጋውያን ኣቕረብቲ ይዕድም።

1. ኣገልግሎት ማእሰርትን ተሃድሶን ኤርትራ ንሕጋውያን ኣቕረብቲ ዋጋታት ቀረብ መግቢ ኣሕምልቲ ኣስቤዛ በርበረን ሽሮን ምስ ቀመሙ ብዕሹግ ደብዳቤ ከቕርቡ ይዕድም።
2. ጨረታ ንኹሉም ሕጋውያን ኣቕረብቲ ክፉት እዩ።
3 .ተሳተፍቲ ቅዳሕ ናይ ዓመት 2025 ዝተሓደሰ ፍቓድ ዋኒን ናይ ዓመት 2025 ክሊራንስ ቅዳሕ መንነት የቕርቡ።
4. ተሳተፍቲ ተወሳኺ ሓበሬታ ምስ ዝደልዩ ካብ ኣገ/ማእ/ተሃ/ኤ ኣብ ቁጽሪ 12 ካብ ቤ/ጽ ፋይናንስ ናይ ጨረታ ሰነድን ሓበሬታን ኣብ ናይ ስራሕ ሰዓታት ክረኽቡ ይኽእሉ። ቁ/ስልኪ 161294 - 08333752
5. ብቕዓት ተሳተፍቲ ንምርግጋጽ ሰነድ ጨረታ ንምውሳድ ዘይምለስ ጥረ ገንዘብ 50.00 (ሓምሳ) ናቕፋ ብምኽፋል ክወስዱ ይኽእሉ።
6. ጨረታ ኣብዚ ኣብ ታሕቲ ዘሎ ኣድራሻ ሰነድ ዕለት 02/10/2026 ቅ/ቀ ወይ ቅድሚኡ ክበጽሕ ኣለዎ። ደንጕዩ ዝቐረበ ጨረታ ይንጸግ። ጨረታ፣ ተሳተፍቲ፡ ሕጋውያን ወከልትን ክስተፍ ዝደሊ ሰብን ስ ስርዓት ወይ ኣከፋፍታ ጨረታ ክዕዘቡ ዝመጽኡ ሰባትን ኣብ ዝተረኽቡሉ ዕለት 02/10/2026 ሰዓት 10:00 ቅ.ቀ ኣብ ቤ/ጽ ኣገ/ማእ/ተሃ/ኤ ጨ/ምምሕዳር ፋይንናስ ቁጽሪ 03 ዕለት 02/10/2026 ብግልጺ ይኽፈት።
7. ጨረታ ብመኽበሪ ጨረታ (CPO) 50,000.00 (ሓምሳ ሽሕ) ናቕፋ ክሰነ ኣለዎ።
8. ጨረታ፡ መምርሒ ዕድግን ምምሕዳር ንብረት መንግስትን ብዘእዝዞ መሰረት ይፍጸም።
9. ኣገ/ማእ/ተሃ/ ኤርትራ ብምሉእ ወይ ብኸፊል ጨረታ ንምስራዝ ማሰሉ ዝተሓለወ እዩ።

ኣገልግሎት ማእሰርትን ተሃድሶን ኤርትራ
P.O box 712 Asmara Eritrea Tel No 08333752/122645/161294/161253

1ይ ቤት-ፍርዲ ዞባ ማእከል ኣስመራ

ኑብያት ዳዊት ካፍል፡ ብዓል ቤተይ እዮብ ገብረክርስቶስ ስለዝተሰውኡ፡ ንዓይ ናይ መጻምዲ ማሰለይ ይተሓለወለይ፡ 3 ደቅና ከኣ ወረስቲ ምዃናም ይረጋገጸሉም ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን15/10/26 ኣብ ቤ/ፍ 2ይ መጋብኢያ ቁ. 49 ይቕረብ።

ኣብ መንጎ ከሳሲ ኣቶ ገብረብርሃን ሰሎሙን ገብራይን ተኸሳሲ ኣቶ ሰሎሙን ኣፈወርቂ ንገሰን ዘሎ ናይ ገንዘብ ጉዳይ፡ ተኸሳሲ ኣድራሻኻ ስለ ዘይተፈልጠ ብጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ ተጸዊዕካ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ን01/10/26 ኣብ ቤ/ፍ መጋብኢያ 11 ቁ. 44 ቅረብ፡ እንተዘይቀሪብካ፡ ጉዳይካ ኣብ ዘየለኻሉ ክረአ ምዃኑ ንሕብር።

ወ/ሮ ኣዜብ ሽምድሓን ገብሪት፡ ብዓል ቤተይ ጋይም ደስታ ገብረማርያም ስለዝዓረፈ፡ ንዓይ ናይ መጻምዲ ማሰለይ ይተሓለወለይ፡ 4 ደቅና ከኣ ወረስቲ ምዃናም ይረጋገጸሉም ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን7/10/26 ኣብ ቤ/ፍ ቁ. 47 ይቕረብ።

ኣመልካቲት ሊችያ ረዳኢ ተጸዋዕቲ ኣብርሃም ብርሃን ጉት ጸገዝኣብ፡ ናይ ህጻን ሽሸን ኣብርሃም ናይ ሞግዚት ዝምልከት ክሲ ቀሪብልኩም ስለ ዘሎ፡ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ን21/09/26 ኣብ ቤ/ፍ 10 መጋብኢያ ቅረቡ።

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ዓዲ ኳላ

መኣዛ ፍሰሃ ገብረ ምባል ተረፉ፡ ትምኒት ፍሰሃ ገብረ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን22/9/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ዒላበርዕድ

ወ/ሮ ጸጎ ሱራፌኤል ብድሆ፡ ብዓል ቤተይ ክፍለየሱስ መርእድ ጀንጀር ስለዝተሰውኡ፡ ንዓይ ናይ መጻምዲ ማሰለይ ይተሓለወለይ፡ 6 ደቅና ከኣ ወረስቲ ምዃናም ይረጋገጸሉም ስለ ዝበለት፣ ዝቃቀም እንተሎ፡ ን28/10/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኣነ መርጌታ ኣፈወርቂ ኣስፍሃ ኣባይ፡ ካብ ኣቶ ገብረኪዳን ገብረሚካኤል ደስታ፡ ኣብ ሰንዓፈ ዞባ 5 ማጠራ ፕሎት B2 ፓርሰል -19 ዝርከብ፡ ስፍሓቱ 435 ት/ሜ ዝኾነ ስለ ዝሸጠለይ'ሞ ናብ ስመይ ክመሓላለፍ ስለ ዝደለኹ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ኣብ ውሽጢ ሓደ ወርሒ፡ ሕጊ ብዘእዝዞ መሰረት ካብ ዝምልከቶ ቤት ፍርዲ ናይ መኣገዲ ትእዛዝ ወይ ናይ መወዳእታ ውሳነ (ይግባይ ተባሂሉ እንተኾይኑ) ሒዙ ናብ ምምሕዳር ከተማ ሰንዓፈ ክፍሊ ተክኒክ ቤ/ጽ ካዳስተር ይቕረብ። እንተዘይቐሪቡ ግን ኦርጅናል ሰነዳተይ ሒዘ ስመ ክመሓላለፍ ምዃነይ እሕብር።

መርጌታ ኣፈወርቂ ኣስፍሃ ኣባይ

ብስም መዋቲት ሓትነና ሳራ ገብረእግዚኣብሄር ዱሩይ ዝተመዝገበ፡ ኣብ ከተማ ኣስመራ ዞባ 3 ምም/02 ጎደና ልብስድንግል ነር (ምም/ን/ዞባ ገጀረት) ቁ.ገዛ 14 ዝርከብ ቀንዲ ክፍሊ 4 ተሓጋጋዚቲ 4 ዘለዎ፡ ኣብ ኮምሽን ኣባይቲ ብቁጽሪ ወረቐት 105559 መወከሲ ቁጽሪ 114572 ዝተረጋገጸ ገዛ ናብ ስም ወረስቲ ክመሓላለፍ ስለ ዝደለኹ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ እዚ ምልክታ ኣብ ጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ጀሚሩ ኣብ ውሽጢ ሓደ ወርሒ፡ ሕጊ ብዘእዝዞ መሰረት ካብ ዝምልከቶ ቤት ፍርዲ መኣገዲ ትእዛዝ ወይ ናይ መወዳእታ ውሳነ (ይግባይ ተባሂሉ እንተኾይኑ) ሒዙ ናብ ቤት ጽሕፈት ፓብሊክ ኖታሪን ቤ/ጽ ካዳስተርን ይቕረብ። እንተዘይቀረቡ ግን ኦርጅናል ሰነዳተይ ኣቕሪበ ጉዳየይ ክፍጸም ምዃነይ እሕብር።

ኣቶ ተስፋጊርግስ ገብረእግዚኣብሄር ትኩእ

ፊሎሶፋዊ ፍልስፍናን

ምሉእብርሃን ሃብተገብረኤል

15 ክፋል

ጽፈት ስራሕ

“ቀንዲ ረቛሒታት ኣብ ዓወት - ኣብርቲዕካ ምስራሕ፣ ዘይምሕላልን እምንቶን እዩ።” - ጃሰን ሎፐዝጊ
“ዓወት ብዙሕ ዘይምሕላልን ቀጻሊ ሃገር ንሂወት እዋን ምስራሕን እዩ።” - ዴል ካርነጊ

ኣብ ዓለምና ዝኸዶ ስራሕ እናተራቐቐ እዩ ዝመጽእ ዘሎ። ብፍላይ ኣብ እዚ እዋን መብዝሕትኡ ስራሕ ብእተራቐቐ ቴክኖሎጂ ይድገፍ ስለ ዘሎ፡ ጽፈት ስራሕ ብእኡ መጠን ይረጋገጽ ምህላዉ ብዙሓት ሊቃውንቲ ይሰማምዑ።

ኣብ ስራሕ ካብ ዘዐውቱ ባህርያት ሓደ፡ ዘይምሕላል (persistence) እዩ። እቶም ዘይሕለሉ ሰራሕተኛታት ዋላ ዓበይቲ ዕንቅፋታት፡ ትጸበት ዘይተገብረሎም ፍጻመታት፡ ሕማቕ ዜናታት፡ ተቓውሞታት፡ … እንተ ኣጋጠምዎም፡ ብጽንዓት እዮም ናብ ሸቶኦም ገጾም ዝምርሹ።

ዘይምሕላል ጸቡቕ ባህሪ ናይ መብዛሕትኦም ዕውታት ሰባት እዩ። ገለ ሰባት ኣብ እቲ ዝተዋፈሩሉ ሞያ ብዙሕ ተውህቦ ዘይብሎም ኣለዉ። የግዳስ ሳላ ዘይሕለል ባህሪ ዘለዎም፡ ልዕሊ እቶም ተውህቦ ኣለዎም ዝበሃሉ፡ ዕዉታት ኩይኖም ማሰስ ኢሎም ክወጽኡ ትርእዮም።

ብመንጽሩ ብዙሓት ተውህቦ ዘለዎም ሰራሕተኛታት፡ ሰኣን ከይተሓለልካ ምስራሕ፡ ብንእሽቶ ዕንቅፋት ኣማሪርዎም፡ ካብ እቲ ዝፈትውዎ ስራሕ ንሓዋሩ ክሰናበቱ የጋጥመና ኣለዉ። ካብ ከም እዚኦም ዓይነት ሰባት ክንጥንቀቕ ኣለና።

ዘይሕለሉ ሰባት ቅድም ቀዳድም ዕላማኦም እዮም ዘጽንዑ። ብድሕሪኡ፡ ዕላማኦም ንምውቃዕ ዘይፍንቀልዎ እምኒ የብሎምን።

ዘይምሕላል ኩሉትና ክዉጥርዮ ዝግባእ ጸቡቕ ባህሪ እዩ። ኣብ ግዜ ህጻንነትና እኳ ንኹላትና ናይ ዘይምሕላል ባህሪ ነይሩና እዩ። ዘይምሕላል ናይ ኩላትና መፋጥርትና ባህሪ ምዃኑ፡ ምፍላጥ ኣገዳሲ እዩ። ደሓር ግዱ ጽልዋ ከባቢና ነቲ ጸቡቕ ባህርና በብቑሩብ ባሕጐት ካብ ውሽጥና የጥፍኦ ኣሎ።

እቲ ጸቡቕ ሃገሩ፡ ዋላ ምስ ዓበና ነቲ ጠፊኡና ዝበረ ባህሪ ዘይምሕላል ብእተዓጻጸፈ ደረጃ ክለዕልዮ ንኽእል ምዃንና እዩ። ብኸምዚ መንገዲ ንሕልሞም ዘማህዱ ሰባት ማእለያ የብሎምን።

ሰራሕተኛ መንግስቲ ኸንን ዋላ ኣብ ናይ ውልቂ ትካል ትሰርሕ ኩን፡ ባህሪ ከይተሓለልካ ምስራሕ ቅድም ቀዳድም ንዓኻ እዩ ዘርብሓካ። ብድሕሪኡ ኑቶም ኣብ ከባቢኻ ዝርከቡ መሳርሕትኻ ብእወታ ክትጸልዎም ዕድል ይፈጥረልካ። ብዓብኡ ከኣ ነቲ ተቖጺርካ እትሰርሓሉ ትካል ከተርብሖ ትኽእል ኢኻ።

ንዘይሕለሉ ሰባት ኩሉ ሃገር፡ ለማጽ ኩይኑ ኣይርኣዮን ዝጸንሖም። ብዙሕ ማሰናኽላት ኪጋጥሞም ከም ዝኽእል፡ ንሳቶም እውን ኣቐዲሞም ይሓስቡሉ እዮም። ክንዲ ዝኸፍኡ ልዕሊ እቲ ዝገጥሞም ማሰናኽል ዘለሎም ኩሓልፉ፡ ልዑል ብቕዓት እዮም ዘጥርዩ።

ዘይትሕለል ሰራሕተኛ እንተ ኼንካ፡ ገለ ቀናኣት መሳርሕትኻ ከቱድሙኻ ህርዲግ ኩበሉ ይኽእሉ እዮም። እዚ ከም ብልጫኻ ኢኻ ክትርእዮ ዘለካ። እቲ ምንታይሲ፡ ንሕማቕ ሰብ እኳ ዝቐንኣሉ የለን።

ኑቶም ዘይሕለሉ ሰባት ስሕበት መሬት ኣየጨንቖምን እዩ። ንሳቶም ብዘኸፉ መንገዲ ምብራር ኣየቋርጹን እዮም። ልዑል እምንቶ ስለ ዘለዎም፡ ንዕኦቶም ኩሉ ሃገር ይክኣል እዩ። ኣሸሸኩብ እንተ ፈሸሉ እውን፡ ሓመድም ነፊም ዳግማይ ናብ ምብራር ጥራይ እዮም ዘተኩሩ።

ህርኩት ሰራሕተኛ ስርሑ ከየጸፈፈ ድቃስ ኣይወስዶን እዩ። ንሱ እንታይ ከም ዝሰርሕ ዘሎ እምበር፡ ብዙሕ ተገላቢጡት መሳርሕቱ ኣየስተብህልን እዩ። እቲ ምንታይሲ፡ ምስኣቶም ክጠማመት ኩበሉ ዘድሊ ባህሪ ከማዕብል ኣይውሓጠሉን እዩ።

እቶም ዘይሕለሉ ሰባት ኣብ ስርሖም ተደፊኦም ዝሰርሑ ጥራይ ኣይኮኑን። ንገዛእ ርእሶም ብሓድሽ ፍልጠት ኣብ ምምዕባል እውን ኩቶ ኣይሕለሉን እዮም። ንሳቶም ብዘኸፉ ዝረኸቡዎ ፍልጠት ኣይዕገቡን እዮም። ዓለም ቀጻሊ ትልወጥ ስለ ዘላ፡ ረብሓ ገዛእ ርእሰኻ ምልዋጥ ክሳብ ክንደይ ኣገዳሲ ምዃኑ ብዝያዳ እዮም ዝግንዘብዎ።

ባህሪ ዘይምሕላል ንዘኸፉ ንዓውቱ ከራብሕ ዝደሊ ሰብ እምብረ መጠን ኣገዳሲ እዩ። እቶም ዘይሕለሉ ሰባት ካብ እቶም ብቐሊሉ ተስፋ ዝቖርጹ ሰባት ንላዕሊ ዝሓሸ ቅሳነት እዩ ዘለዎም። ከመይሲ፡ ከይተሓለሉ ብምስራሕ ኣብ ዝደለይዎ ደረጃ ስራሕን ዝሓሸ ህይወትን ክበጽሑ ከም ዝኽእሉ ልዑል ርእሰ ተኣማንነት እዩ ዘለዎም።

ገለ ካብ ረብሓታት ዘይምሕላል እዞም ዝስዕቡ ክጥቀሱ ይኽእሉ፦

ክኢላ ይገብረካ

ኣብ ፈለማ ንሓደ ንገር ክትፍትኖ እንከለኻ፡ ውሓለ ክትከውን ትጸበት ኣይግበረልካን እዩ። ንሓደ ሃገር ደጋጊምካ ምስ ሰራሕካዮ ግዱ ነቲ ስራሕ ጸቡቕ ገይርካ ኢኻ እትመልኮ።

ዘይምሕላል ኣብርቲዕካ ንኽትሰርሕ ይደርኸካ

ደጋጊምካ ክትፍትን እንከለኻ፡ በብቑሩብ ናብ ሸቶኻ ክትበጽሕ ኣይእግመካን እዩ። እዚ ጻዕሪ ለውጢ ንኽተምጽእ ጸቡቕ ገይሩ እዩ ዝደርኸካ።

ዘይምህላል ምልክት ልዑል ባህጊ እዩ

እቶም ልዑል ባህጊ ዘለዎም ሰባት ጥራይ እዮም ከይተሓለሉ ዝሰርሑ። ክንዲ ዝኸፉ እዩ እምበኣር፡ እቶም እንፈልጦም ዕዉታት ሰባት መብዛሕትኦም ዘይሕለሉ ኩይኖም እንረኽቦም።

ኣገዳሲ ኣርኣያ ትኸውን

ዘይሕለሉ ሰባት ንደቆም ይኹኑ ንመሳርሕቶም ኣገዳሲ ኣርኣያ እዮም ዝኾኑዎም። ብፍላይ ብጸገም ዘይትኮማህ ኴንካ ክርኣዩኻ እንከለዉ፡ ዝያዳ ከም እትምስጦም ርዱእ እዩ።

ዘይምሕላል ክብሪ ዓወት ይምህረካ

ንኽትዕወት ግዜን ጻዕርን ይሓትት። ዝኸፉ ሰብ ግዜኡን ጻዕሩን ወፊዩ ከይተሓለለ ከይሰርሐ ዝዕዓወተ የለን።

ዘይምሕላል ኣገዳሲ ተመኩሮ ይፈጥረልካ

ዘይትሕለለል እንተ ኼንካ፡ ነፍሲ ወከፍ ፍሽለት ሓድሽ ትምህርቲ ንኽትመሃር ዕድል ከም እትፈጥረልካ ኣይጠፍኣካን እዩ። ኣብ ነፍሲ ወከፍ ፍሽለት፡ ዝያዳ ጽንዕ ትኸውን። ንዘኸፉ ብደሆ ብኸመይ ከም እትገጥሞ ድማ ትማሃር።

ንድኽመትካ ዝያዳ ትፈልጦ

ኣብ ዝኸፉ ሃገር ዓወት ንኽትጭብጦ፡ ድኽመትካ ከተለሊ ኣገዳሲ እዩ። ብድሕሪ እዚ፡ ብኸመይ ንድኽመትካ ኣሪምካ ናብ ዓወት ከም እትበጽሕ ንኽትፈልጥ ኣይከብደካን እዩ።

ሰብ ከም ዘይተቋርጽ የለልዩኻ

ዘይሕለሉ ሰባት ኣየቋርጹን እዮም። እቲ ብሰሩ ዘይሰርሕ ሰብ፡ ኣብ ሓደ ደረጃ እዩ ዝተርፍ።

ቀለልቲ ስራሓት ብዙሕ ረብሓ ከም ዘየምጽኡ ትግንዘብ

ቀለልቲ ስራሕ ቀሊል ረብሓ እዩ ዘለዎም። ከበድ ስራሕ ግዱ ኣብ መወዳእታኡ ልዑል መኽሰብ እዩ ዝሁሓጦ።

ነቲ እትደልዮ ህይወት ትፈጥሮ

ብሳላ ዘይምሕላልካ ኑቶም ኣብ ህይወት ዝገጥሙኻ ማሰናኽላት ኣሰኒኻ ኣብ ዝበረኸ ቦታ ትበጽሕ። ንእገረ መንገድኻ ድማ፡ ዓበይቲ ፍታሓት ህይወት ክትምህዝ የኽእለካ።

ዘይምሕላል

ናብ እዛ ዓለም መቓጸርቲ ክትከውን ኣይኮንካን መጺእካ። ከም ኩሎም ዕዉታት ሰባት፡ ናይ ገዛእ ርእስኻ ደሚቕ ኣሰር ሓዲግካ ክትሓልፍ ዓቕሚ ከም ዘለካ ልዑል እምንቶ ክህልወካ ኣገዳሲ እዩ።

ንዓወት ማእለያ ዘይብሎም ወሰንቲ ረቛሒታት ኣለዉዎ። ሓደ ካብ እቶም ቀንዲ ረቛሒታት ከኣ ዘይምሕላል እዩ። ተማሃሮ ኣብ ዝበርናሉ እዋን፡ ብዙሓት ዘይሕለሉ ተማሃሮን መምህራንን ነይሮምና። እቶም ዘይሕለሉ መምህራን ብምኽንያቶም ክሳብ ሕጂ እንዝክሮም፡ ኑቶም ንግዜኡ ካብ መዛኑኦም ድሒሮም ወይ ሓሚቖም ዝበሩ ተማሃሮኦም፡ ተወሳኺ ደገፍ ብምግባር ናብ ዝሓሸ ደረጃ ዘብቅዑ እዮም።

ናይ እቶም ዘይሕለሉ ተማሃሮ ጉዳይ ከኣ፡ ከም ርዱእ ክወሰድ ዝኽእል እዩ። ንሳቶም ኣብ ቀዋሚይ ሰማስተር፡ ብዘተፈላለዩ ምኽንያት ናብ ምትራፍ ገጾም ወይ ካብ ትጸበት ዝግበረሎም ደረጃ ኣንቆልቊሎም ይጸንሑ። ደሓር ግዱ ከይተሓለሉ ልዕሊ መዛኑኦም ብምጽናዕ፡ መምህራኖምን መማህርቶምን ክሳብ ዘደንጽዎም፡ ናብ ዝለዓለ ደረጃ ዝበጽሑ እዮም።

ካልቪን ኩሊጅ ፡ “ኣብ ዓለምና ንቦታ ዘይምሕላል ክትክእ ዝኽእል ኩቶ የለን።” ኢሉ ነይሩ። እዚ ብዙሓት ሰባት ኣብ ዓለምና ኣብ ባይታ ዘረጋገጽዎ ሓቂ እዩ።

ብልሒ ኣእምሮና ወይ ዝወሰድናዮ ስልጠና ኩቶ ከዘንጽና ኣይግባእን። ንኹሉ ብቕዓትና ብጸቡቕ ባህሪ ዘይምሕላል እንተ ደኣ ዘይደረዕናዮ፡ ብሰሽ ኩይኑ ክተርፍ ይኽእል እዩ።

ዓወት ብኸፍኣ ዝመጽእ ኣይኮነን። ቅድም ቀዳድም ሸቶ ክትሕንጽጽ ይግባእ። ገለ ዕዮታት እምብዛ ዓበይቲ እዮም። ድምጻዊ እንተ ደኣ ኴንካ፡ ምናልባት ኣልበም ክተውጽእ መደብ ክህልወካ ይኽእል እዩ። ደራሲ እንተ ደኣ ኴንካ፡ ምናልባት ኣብ ሓጺር ግዜ መጽሓፍ ከተሕትም ኣብ ኣእምሮኻ ተሰላሲል ትህሉ። ኣወፋሪ እንተ ደኣ ኴንካ፡ ኣብ ሓድሽ ዕዳጋ ክትወዳደር ሓሳብ ክህልወካ ይኽእል እዩ። ኮታስ ኣብ እቲ እተዋፈርካዮ ሞያ፡ ናትካ ውጥንን ሸቶን ክህልወካ ትጸበት ይግበረልካ።

ኑቲ ክትሰርሖ እትደሊ ሃገር ኣቐዲምካ ኣብ ኣእምሮኻ እንተ ወዲእካዮ ወይ ክትሰእሎ እንተ ኸኢልካ ጸቡቕ እዩ። ኣብ ከምዚ ኩነታት ብዙሕ ንእሽቶ ሸቶ ኣይትሕሰብ፡ ብዙሕ ዓቢ ዓወት ኢኻ ከተሰላስል ዘለኻ።

እቲ ዓቢ ሸቶ ዝሕንጽጽ ሰብ፡ ኣብ መወዳእታ ዓቢ ዓወት ከመዝገብ ኣይእግሞን እዩ። እዚ እንተ ፈሊጥካ፡ ዋላ ኣብ መንገ ማእለያ ዘይብሎም መሰናኽላት የጋንፉኻ፡ ከይተሓለልካ ንኽትሰርሕ ዝደርኸካ ገለ ሃገር ኣይትስእንን ኢኻ።

ሓንሳእ ኣብ ስራሕ እንተ ተዋፈርካ፡ ብውዕወዕ ስምዒት ናህርኻ ከተረጋግጽ

ኣድላዪ እዩ። ነቲ ባዕልኻ ዘዝበርካዮ ገደብ ግዜ፡ ባዕልኻ ከይትጥሕሶ ልዑል ጥንቃቐ ምግባር የድልየካ። እቲ ቀጻሊ እትገብሮ ኸነኽ፡ ናበይ ገጽካ ተምርሕ ከም ዘለኻ ጸቡቕ ስእሊ ክህበካ ይኽእል እዩ።

ኣብ ሓደ ዓቢ ፕሮጀክት እንተ ተጸሚድና፡ ኣብ ሓደ እዋን ክንዛዘሞ ትጸበት ዝገብረልና የለን። ግቡእ ልምምድ ከይገበርካ ማራቶን ክትገዩ እንተ ወጢንካ፡ ልብኻ ክትጠልመካ ትኽእል ኢያ። ክንዲ ዝኸፉ ናብ ዓቢ ስራሕ ጠኒንካ ቅድሚ ምእታውካ፡ ከይተሓለልካ ክትሰርሕ ወይ ክትለማመድ ከም ዘለካ ኩቶ ክትስሕቶ ኣይግባእን።

እቲ ኻልእ ክተወግዶ ዝግበኣካ፡ ኣብ ስራሕካ ከም እትሰግል ዝገብሩኻ ወይ ኣቓልቦኻ ዝሰልቡ (distractions) ጉዳያት እዮም። ንተወፋይነትና ምልምማድ ልክዕ ከም ንጭዋዳና ምውሰዋስ እዩ። እዚ ከበሃል እንከሎ፡ ኑቶም ብተወፋይነት ከይንሰርሕ ዘማዝበሉና ንጥፈታት ብኸመይ ክንኣልዮም ከም ዘለና፡ ብደቂቕ ከስተብህለሎም ይግባእ።

እቲ ካልእ ኣገዳሲ ሃገር ኣብ ዓወት ስራሕኻን ውልቃዊ ህይወትካን፡ ርእሰ ምስልኻ ምልዋጥ እዩ። ንገዛእ ርእሰኻ ከም ዘይትሕለል ገይርካ እንተ ቖጺርካዮ፡ ናብ ትግባረ ገጽካ ክትሰጋገር ኣይከብደካን እዩ።

ዘይሕለሉ ሰባት ኣየቋርጹን እዮም። ከም እቲ ናፖልዮን ሂል ዝበሎ፡ “ዕዉታት ሰባት ኣየቋርጹን እዮም። እቶም ዘቋርጹ ድማ ኣይዕወቱን እዮም።” ሓንሳእ ምቍራጽ እንተ ለሚድካ፡ ብእኡ ኣቢሉ እዩ ዝሰሎኻ። ክንዲ ዝኸፉ፡ ብዘተኻእለካ ዓቕሚ ኑቲ ዝጀመርካዮ ስራሕ ኣብ ደረቱ ከተብጽሖ ይግባእ።

ከተቋርጽ እንከለኻ፡ ብምኽንያት ክኸውን ኣለዎ። ንኣብነት፡ ስቲቭ ጃብስ ኑቲ ናይ ኮሌጅ ትምህርቱ ከቋርጽ እንከሎ፡ ትምህርቲ ስለ ዝበርትዖ ኣይኮነን። ካልእ ንጹር ዕላማ ስለ ዝበሮ እዩ። እወ ትምህርቱ ከይዛዘሙ፡ ኑቲ ጸኒሑ ባዕሉ ዝመስረቶ ኩባንያ ኣፕል ናብ ዝለዓለ ደረጃ ንኸብጽሖ ልዑል ህንጡይነት ስለ ዝበሮ እዩ።

ሕልሚ እንተ ደኣ ሃልዩና፡ ንሕልምና እነማህደሉ እቲ ዝበለጸ ባህሪ፡ ፈጺምካ ዘይምሕላል እዩ። ሕልሚ እንተ ዘይተጋሂዱ፡ ዋላ ሓንቲ ረብሓ የብሉን። ኣብ ኣእምሮ ተፈጢሩ፡ ኣብ ኣእምሮ ተዓብዪቡ እዩ ዝተርፍ።

“ህይወት ብዘይ ብደሆታት እተመልኣት ኢያ። ብሳላ ውዕውዕ ስምዒት፡ ትዕግስትን ዘይምሕላልን ግዱ ክትዕወት ትኽእል ኢኻ።” - ብቻ ሃርትማን
“ባህጊ ናብ ዓወት ዝወስድ መንገዲ እዩ። እቲ ናብኡ ዘብጽሓካ ተሽከርካሪ ድማ፡ ዘይምሕላል ይበሃል።” - ዊልያም አርደሲ

ይቕጽል

ዳየሪ

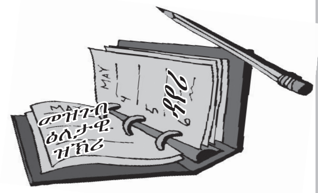

ሱራፌል ተስፋብሩኽ
surafealtesfabruk@gmail.com

ህልኸኛ ኣፍቃሪ

14 ለካቲት 2014

ኣፈይ መሊአ ብዕሊ
ደፊረ ከውግዓ ብወግዒ
ያኢ ውሽጠይ መዝሚዛስ
ከም ዘፍቅራ ክነግራ ትነግረኒ፣
እሞሽ ኣነ ...
ወይከ ብጨቐ፣
ኣፈይ ኣፍ-ኣፍ ልጓም
ምስ ገበታ ፍቕረይ ተቐይረ
ጸማም
በቃ!
ተጸሚደ ኣብ ሓያል ህልኽ
ከም ዘፍቅራ ከይነገርኩ ብፍቕራ
ክሃልኽ።
***
ቴድሮስ ግደ (ወዲ እምባየ)

ጽባሐይ

ሰሉስ 02 ሚያዝያ 2019

06፥32 ኣስመራ

መገደይ ኣንፋቲ ጽባሐይ
ጻዕረይ ክበጽሖ ትምኒተይ
ኣብ ሎሚ ንጽባሕ ተሃንጥየ
ክነብራ ህይወተይ ኣመቂረ
ተበጊሰ ሕልሚ ብምሕላም
ድሕሪ'ዚ ኣብ ግብሪ ምትላም
ፍረ ሓሳበይ ክረኽቦ
ኣስፈሐ አቃምት ንማዕዶ።
***
ኣየ ኣማኑኤል

ፈራሐ ኽምበር

ቀዳም 31 ጥሪ 2026
04 ፡ 35 ድ.ቐ. - ኣስመራ

ሳንዱተይ ኣለኺዶ፧ ሃልውለይ ደኣ ንስኺስ፡ ምህላው እዩ ጽቡቕ። “ንኹሉ እንቋዕ ኣርከብኩሉ፡” ድዩ ዝበለ ወዲ ገብሩ፡ ንኹሉ ከነርክበሉስ ንሃሉ ደኣ። ከም ሰብ፡ ‘ግዜ’ እቲ ኣዝዩ ዝጨከነን ዝለወሀን ብሉጽ መምህረይ እዩ። ንቕልጽሙ ጠውዩ ደው ዘብሎን ዝዓጻጽፎን ክሳብ ዘይተረኽበ ድማ እነህልኪ ደድሕሪኡ ዘብዘብ የብለና። ንዝተፈላለየ ገጻት ህይወት ክትሓልፎን ክትምኩረሉን ከገድደካ ከም ዝኽእል ኣርእዩኒ። ኣብ ነፍሲወከፍ ክብታን ለጠቕታን ጉዕዞይ፡ ሃንደራእ ኢለ ከይስጉም ኣለቢምኒ። እንተ ዘይኮይኑስ ከኣ'ባ በታ ሰላው ዝገድፈለይ ኣይኩነን። እንታይ ደኣ ፍሸኽ ትብሊ፡ ሓቀይዶ ኣይኮንኩን እየ፧

ሳንዱተይ፡ ገጻት ህይወትና ከም መጽሓፍ ብምዕራፋት ዝፈላለ ኩይኑ እዩ ዝስምዓኒ። እነህለኹልኪ ድማ ሎሚ ነዚ ሓድሽ ምዕራፍ ጉዕዞ ህይወተይ ክጽሕፍ እጅምር ኣለኹ። እንተኹነ፡ እታ ናይ መጀመርታ ገጽ ናይዚ ክጅምሮ ዝደሊ ዘለኹ ምዕራፍ ክጽሕፋስ ትብዓት እደሊ ኣለኹ። ንስኺ ዘይትፈልጥዮ ነገር ስለ ዘየለ፡ “ንምንታይ እሞ ትፈርሒ፧” ዝብል ሕቶ ካባኺ ኣይክጽበን እየ። ፈቲንካያ ዘይትፈልጥ መገዲ ክትከዳ ከለኻ ዝፈጥረልካ ዘይምቹእነት፡ ሕጂ ኣነ ክነግረኪ ኣይኮንኩን። ሒዝክኒዶ ኣለኺ፧ መቸም እዚ ስክፍታይ ካበይ ዝተበገሰ ምዃኑስ ንኣኺ ኣይጠፍኣክን እዩ።

ዘይከም ዝሓለፈ እዋናት በዘን ዝወሰድኩን ዘለኹ ስጉምትታተይ ሕጉስቲ ኣለኹ። ናይ ፈለማ ስጉምተይ ክነሱ፡ ክሳብ ክንድ'ዚ ዕግበት ክስምዓኒ ኣሎዎ ድዩ የብሉን ግን ርግጸኛ ኣይኮንኩን። ንሓጕሰይ፡ ካልኦት ከረጋግጹለይን ክዕቅኑለይን ከኣ ድልየት የብለይን። ሓጕስካ ተሰሪሑ ክወሃበካ ዘይኩነስ ባዕልኻ ብገዛእ ኣእዳውካ ክትሰርሖ ከም ዘሎካ እየ ዝኣምን። ከምኡ ምስ ዝኾውን ዝፈጥረልካ ዕግበት ኣጥዕየ ስለ ዝፈልጥ ነዚ ጉዕዞ ካብ ምጅማሩ ኣይክተርፍን እየ። ንስኺ ጥራይ ፍርሓተይ ናብ ትብዓተይ ክቕየር “ኣጆኺ!” በልኒ።

ከም ወዮ ሼክስፒር ዝበሎ፡ ትጽቢታተይ ሱር ኵሉ ቃንዛታት ልበይ ኩይኑ ሓሊፉ እዩ። ይኹን እምበር፡ ንጸገማተይ ኣሜን ኢለ ክለምዶ ፍቓደኛ ኣይነበርኩን። ከይለምደኒ ስክፍታ ስለ ዝነበረኒ። ሕጂ ግን ብትጽቢታት ዘይኩንኩ፡ በቲ ዘለበመኒ ትምህርቲ ተመሪሐ ክኸይድ እየ ድልየተይ። ግደ ሓቂ፡ ንኣኺ ዘየሻቕል ጉዕዞ እየ ዝጅምር ዘለኹ። ነገር ሰብ ከይተርፍ ግን ፍርሒ ኣብ ኣእጋረይ ሕልኽልኽ ይብል ኣሎ። ሳንዱተይ፡ ንዒ እባ ዘሎኒ ሓይሊ ኣኻኺበ ኣርሒቐ መታን ክቐልያ “ኣጆኺ!” በልኒ።

ኣስቴር የማነ (ሳማራ)

ንጌጋ ብጌጋ

29 ነሓሰ 2026
01 ፡ 00 ቅ.ቐ. - ኣስመራ

“ብልቢ ኢኺ ተሕዝኒ፣ ልቢ ዝብሃል ከም ዘይብልኪ ሕጂ ፈሊጠ፡” ዘይተጸበኹዎ ዘረባ እዩ ነይሩ። እናተገረምኩን እናተደነቕኩን ኣንበብኩዎ። ገና ዝተዋሃብኩዎ ከየስተማቐርኩ፡ “ሃላይ፡ ብዕራይ፡ ዓሻ” እውን ተደገምኩ። ክደግሞ ዘይደሊ መልእኽታት ወሓዙ ርእሰይ ፈግ ክብለኒ ተፈለጠኒ። ጻርፊ ካብ ጽፍሪ እግረይ'ኳ ዘይጉድለለይ እንተኾነ፡ ግናስ ሰብ ምዃነይ ከይተርፍ ሓሪቐ።

ሓደ ፈላጥየይ ዝተሰደደለይ መልእኽቲ እዩ ነይሩ። ምጻሩ ከቢዱኒ እሓልም ከይህሉ ንንብሰይ ደጋጊመ ቀንጢኹዎ። ሕልምስ ኣይነበረን። እኳ ደኣ ኣብ ማእከል ህዝቢ ኣብ ኣውቶቡስ ተሰቒለ ነበርኩ።

ንምንታይ ግን እዚ ኵሉ ካብ ንጌጋይ ብጌጋ ኣርቢሑ ኣድራጋ ጸርፍን ውርደትን፧ “ሓፍተይ ኣይትጋገዩ፡” ኢሉ ዘይእርመኒ። ብዕድመ ይኹን ብተመኩሮ ካባይ ዝዓቢ እዩ። ካብቲ ዘይተጸበኹዎ ሰብ ዝመጽኣኒ ዘረባ መመሊሱ ኣርመምኒ። ደጋጊመ ኣንበብኩዎ። ንኣይ ክሕሸኒ ብጽቡቕ ክሓስቦ ፈቲነ። ነብሰይ ግን ኣበደን ጽቡቕ ዝብሃል የብሉን ኢላ ዕጭ ሓንፈፈት። ኣብ መንገኒ ነብሰይን መንፈሰይን ተቐርቀርኩ።

ተሓቲተ መሊሰ፣ ምኽንያት ተባሂለ፡ ምኽንያተይ ነጊረ። ወይስ ክሕሱ ነይሩኒ። ዘይኣነ ክመስል ሰብ ንኽሕጉሰለይ ውሽጠይ ዘይቕበሎ ካብ ሓቂ ዝረሓቐ ክዛረብ። መልስታቱ መመሊሱ ኣገሪሙኒ ጌጋይ ክፍትሽ ሃሰው በልኩ። ተጋግየ ክኸውን እኽእል እየ፣ እዚ ኣይተጋገኹን ኢልካ ምድራቕ ካብቲ ዘይፈትዎ ባህሪ እዩ። ግን እኮ ሰብ'የ። በየናይ መኣዝን እጥምቶ ኣነ ጥራይ'የ ዝፈልጥ። ንሱ'ውን ከረድኣኒ ይቐሎ ከም ዝነበረ ድሕሪ'ዚ ኵሉ ገልጠምጠም ይርድኦ ይኸውን።

በዚ ኩይኑ በቲ ክምልስ ነይሩኒ። ስቕ ምባለይ ‘እወ ከምኡ'የ ኣነ’ ከይስምዖ። “የቐንየለይ ዝሓወይ፡” ኢለ መለስኩ፣ ጨጓር ንውሽጢ ገይረ ንሕማቕ ዘረባኡ ብሕማቕ ተመሊሰዮ ካብኡ እሞ ብምንታይ'የ ክፍለ። ካብ ዝዝከረኒ ከምዚ ዓይነት ሰብ ገጢሙኒ ኣይፈልጥን እዩ። ግን ክኸውን ሰለ ዘሎዎ እዩ ኮይኑ። “ይቕሬታ ሰለ ዝሓረቕኩ'የ፣ ካባኺ ከምዚ መልሲ ኣይተጸበኹን ኩይኑ፡” ዝብል ጽሑፍ ምስ መጽኣኒ፡ ‘ድሕሪ ማይ ናብ በዓቲ እናበልኩ፡’ ሞባይል ዓጽየ ብሰላም ሰርሐይ ንኽሰርሕ ቀጠፍ ዝበዝሓታ ፈውሲ ርእሲ ሻሂ ሰትየ ናብ ኦፊሰይ ኣተኹ።

ጓል እስቲፍ

ዝበጻሕኩዎ ዘይበጽሑ ስለ ዘለዉ

ሰንበት 31 ታሕሳስ 2023

21፥57

ኣብ ሰንበት ኩይና ነታ ሰንበት ዝኾነት ዓመት ክትኩነለይ ዝተመነኹዋ 2023 ይፋነዋ ምህላወይ'ዩ። ሓቂ ይሓይሽ ኣብ ናይ ምፍናውን ምቕባልን ‘ሙድ’ የለኹን። ግን ካብ ሕሉፈይ ዝምሃር ስለ ዝኾንኩ ንዝተገበረለይ ነገር ኣመስጊነ ንዝመጽእ ድማ ጽቡቕ ተመንየ ክጅምር ብምባል'የ።

ዓለም ክልተ ጫፋት ከም ዘሎዋ ኣብዘን ዝሓለፋ ሰለስተ መዓልታት ተማሂረ'የ። ‘ሃፒ ኒው ዪር’ ዝብል ጽሑፍ ኣብ ሞባይለይ ምስ ጸንሓኒ እውን መራጉዲ'ዩ። ገለን ኣብ ድቕድቕ ሓዘን ገለን ...። መቸም ናይ ህይወት ነገር ከምኡ'ዩ፣ ዝተዋህበና ንሕደግ። ሰባት ኢና ኣብ ነብስና ምስ በጻሓና ዝርድኣና ምዃኑ'ዩ። እቲ ዕሽነትና፡ ክሳዕ ዝገጥመና ዘይምልከተና ኩይኑ ይስምዓና። ናይ ዓለም ግን ምሉእ ዝብሃል ስለ ዘየለ፡ ዝጨበጥካዮ ከይጸገብካዮ ትወስድ፣ ዝሰኣንካዮ ከይተጸበኻዮ እትህብ፣ ብኣገራሚ ክስተት እትመልእት ብምዃና ትድነቕ። በስ ትግረም ጥራይ።

ከም ኵለን ዝሓለፋ ዓመታት ኣብ ሕቑፎኪ'ውን ናይ ዛንታይ ኣሰር ኣሎ። ሓጐሰይ፡ ሓዘነይ፡ ዓወተይ፡ ውድቀተይ። ብሓፈሻ፡ ሕጉስቲ ኩይነ'የ ዝፋነወኪ ዘለኹ። ስለ ኵሉ ነገር ኣመስግን። ንኹሉ ክርእን ክበጽሕን ዘብቅዓኒ ኣምላኽ ድማ ኣመስግን። ኣነ ዝበጻሕኩዎ ዕድመ፡ ክንደይ ዘይበጽሑ ምህላዎም ኣብ ዘዘኻኽረኒ ኩነታት ብምህላወይ፡ ተራ ነገር ገይረ ከም ዘይርእዮ ገይሩኒ'ዩ፣ ኣብ ካንሸሎና ዘሎ መሪር ሓዘን።

ኣየ ኣማኑኤል

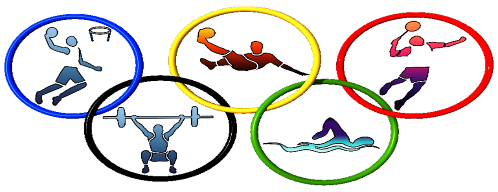

ስፖርት

መርሃዊ ገብረሚካኤል

ንዝኽሪ 50 ዓመት ምምስራት ቤት ትምህርቲ ሰወራ ስፖርታዊ ንጥፈታት ይቕጽል

ብምኽንያት 50 ዓመት ምምስራት ቤት ትምህርቲ ሰውራ ዕዙዝ ዝኽሪ ንሓደሽ ወፍሪ ህንጸት ሃገር ብዝብል ቴማ ዝቖጻጸ ዘሎ ስፖርታዊ ንጥፈታት፡ ትማሊ ሰሉስ ብዝተፈላለዩ ውድድራት ቀጺሉ ወዒሉ፡፡ ኣብ ሜዳ ቦቾፊላ ዝተሰርዐ ግጥማት ኩዕሶ መርበብ ዝተረኽበ ወጽኢት ደቂ ተባዕትዮ ዊና ንጸጸት 64ብ51 ክትዕወተላ እንከሎ፡ ደቂ ኣንስትዮ ጀልሃንቲ ንጻራግ 42ብ08፡ ጸብራ ንጻራርብ 35ብ16 ብዘሸኘ ወጽኢት ሰዒረንኦን፡፡ ውድድር ኩዕሶ መርበብ ሎሚ ረቡዕ ኣብ ሰዓታት ቅ.ቐ ኣብ ሜዳ ቦቾፊላ ክቕጽል እዩ፡፡ ብዘይካ'ዚ ኩዕሶ እግሪ ደቂ ኣንስትዮ ካብ 08፡00 ቅ.ቐ ግዚያዊ ስም ተዋሂብወን ዘሎ ጋንታታት ግህተብ (ገጀረት) ምስ ዓራርብ (ጉዳይፍ)፡ ጸብራ (ዕዲጋሓሙስ) ምስ ሓወልዕ (ደንደን) ክጋጠማ መደብ ክተሓዝለን እንከሎ፡ ካብ ሰዓት 02፡00 ድ.ቐ ጋንታታት ደቂ ተባዕትዮ ዜሮ (ኮ/ዘ/ጥሪትን ኤርትራ) ምስ ሳትረብ (ኩ/ሰንበል)፡ ቀብርወኣት (ኣዱሊስ) ምስ ሓወልዕ (ደንደን) ኣብ ስታድዩም ኣስመራ ክፍልም ምኳኑ ህዝባዊ ርክባት ሓቢሩ፡፡

ክረምታዊ ውድድር ህጻናት ግራስ ሩት ከተማ ደቀምሓረ ተዛዚሙ

ኣብ ከተማ ደቀምሓረ ንሓደ ወርሒን ክልተ ሰሙንን ክካየድ ዝቖጸ ውድድር ግራስ ሩት ተዛዚሙ፡፡ እቲ ኣብ ሰለስተ ክሊ. ዕድመ ተኸፋፊሉ ጸወትኡ ክካየድ ዝቖጸ ውድድር፡ ኣብ ክሊ. ዕድመ 9-10 ኣብ መንጎ ሸሞንተ ጋንታታት፡ ኣብ ዕድመ 11-12 ኣብ መንጎ 24 ጋንታት ክምኡ'ውን ኣብ ክሊ. ዕድመ 13-14 ኣብ መንጎ 16 ጋንታታት እዩ ተኻዪዱ፡፡ ብዘይካ'ዚ ደቂ ኣንስትዮ ኣብ 4 ጋንታታት ተኸፋፊለ ጸወትአን ዘካየዳሉ ውድድር እዩ ነይሩ፡፡ ኣብ መዛዘሚ ናይቲ ውድድር ኣብ ክሊ. ዕድመ 9-10 ጋንታ ሰገኑ ቸንትራለ ከምኡ'ውን ፈንቅል ብቐደም ተኸተል ካብ ቀዳማይ ክሳብ ሳልሳይ ደረጃ ሒዘን ውድድረን ዛዚመን፡፡ ሰናይ ሙሴ ካብ ጋንታ ሰገን ብሉጽ ተጻዋታይ፡ ናህም ርበል ካብ ፈንቅል ብሉጽ ሓላዊ ልዳት፡ ቃልኣብ ብርሃ ድማ ካብ ሰገን ብሉጽ ኣመዝጋቢ ሸቶ ብምኳን ተሸሊሞም፡፡

ኣብ ክሊ. ዕድመ 11-12 ቀዳመይቲ ጋንታ ጻዕራ ካልኣይቲ ሓልዮት፡ ሳልሰይቲ ድማ ፊይዝ ሚሽን ክዕወታ ከለዋ፡ ኣቢ. ፍስሃየ ካብ ጋንታ ጻዕሪ ብሉጽ ተጻዋታይ፡ ባናኤል ተስፋት ካብ ሓልዮት ብሉጽ ሓላዊ ልዳት፡ ሚልዮን ዘርኣዝጊ ካብ ፍቅሪ ድማ ብሉጽ ኣመዝጋቢ ሸቶ ኮይኖም፡፡

ኣብ ክሊ. ዕድመ 13-14 ጋንታ መረብ፡ ዛራ ከምኡ'ውን ማይሰሓል ዕዉታት ክኾና ከለዋ፡ ዩኤል ሃብትኣብ ካብ ዛራ ብሉጽ ተጻዋታይ፡ ቢንያም ክብሮም ካብ መረብ ብሉጽ ሓላዊ ልዳት፡ የናታን ኣርኣያ ኣመዝጊቢ ሸቶ ብምኳን ተሸሊሞም፡፡

ኣብ ደቂ ኣንስትዮ ዝተኻየደ ውድድር ድማ ጋንታ ዓጋመዳ ቀዳመይቲ፡ ባና ሓርነት ካልኣይቲ፡ ፈንቅል ድማ ሳልሰይቲ ብምኳን ዝተዳለወለን ሽልማት ዓቲረን፡፡ ሲሃም ዓብደሩሕማን ካብ ዓጋመዳ ብልጽቲ ተጻዋቲት፡ ኤልዳና ብርሃ ካብ ዓጋመዳ ብልጽቲ ሓላዊት ልዳት፡ ሞርያ ዳኒኤል ካብ መረብ ድማ ብልጽቲ ኣመዝጋቢት ሸቶ ኮይነን ተረቑሒን፡፡

ኣብዚ ዝተጠቕሰ ውድድራት ፈ/ኩ/እ/ ከተማ ደቀምሓረ ካብ ቀዳማይ ክሳብ ሳልሳይ ደረጃ ንዝሓዛ ጋንታታት ምልእ ናውቲ ስፖርት ሽልማት ክዕደል ከሎ፡ ንብሉጻት ተጻወትቲ ናይቲ ውድድር ድማ ናይ ወርቂ መዳልያ ሽልማት ዓዲሉ፡፡

ዋልታ ብኵዕሶ እግሪ - ዒታሮ ብኵዕሶ መርበብ ደሚቐን

ውድድራት ስፖርት ምምሕዳራዊ ክፍልታት ሚኒስትሪ ምክልኻል፡ ብሹዑይ ብክልተ ዓይነት ውድድራት ቀጺሉ ነይሩ፡፡ ኣብ ሰዓታት ቅ.ቀ ኣብ መዓስከር ደንደን ቦውሊን ዝተኻየደ ውድራት ኩዕሶ መርበብ ደቂ ተባዕትዮ፡ ዒታሮ ኣብ ልዕሊ ዋልታ 3ብ0 ተዓዊታ፡፡ ኣብቲ ዕለት ሓለበትን ዓራግን ዘካየድኦ ግጥም መሳጢ ምንቅስቓስ ብምንጽብራቕ ካብ ተዓዚበቲ ናእዳ ኣትረፈን፡፡ ሓሙሽይቲን መፈላለይትን ሰት ብዓወት ሓለበት 3ብ2 ብምዝዛሙ ድማ፡ እታ ጋንታ ፈላሚ ዓወት ክተስተማቕር በቒዓ፡፡

ኣብ ሰዓታት ድ.ቀ ዝተኻየደ ግጥማት ኩዕሶ እግሪ ደቂ ኣንስትዮ ድማ ንጋንታታት ሃምባልን ዋልታን እዩ ኣራኺቡ፡፡ ዋልታ ካብ ባና ሓንቲ፡ ክልተ ሸቶታት ድማ ካብ ዳናይት ፍጹም ብምርካብ ኣብ ልዕሊ ሃምባል 3ብ0 ተዓዊታ፡፡ ዒታሮን ኣቡሓሺን ኣብ ዝተራኸባሉ ጸወታ ድማ ብማዕረ ወጽኢት 0ብ0 ተዛዚሙ፡፡ እዚ ውድድር ሎሚ ረቡዕ'ውን ብውድድራት ኩዕሶ መርበብ ደቂ ተባዕትዮን ኩዕሶ እግሪ ደቂ ኣንስትዮን ቀጺሉ ክውዕል እዩ፡፡

ኣርቴታን ኣርሰናልን ኣብ ዝርዝር ብሉጻት...

ኣሰልጣኒ ሻምፕዮን ክለብ ዓዲ እንግሊዝ ኣርሰናል ሚከል ኣርቴታን ክለቡን ኣብ ዝርዝር ብሉጻት ኣሰልጠንቲን ክለባትን ሽልማት ባሎን ዲ ኦር ኣትዮም፡፡

ሚከል ኣርቴታ ንሽልማት ባሎን ዲ ኦር 2026 ብሉጽ ኣሰልጣኒ ክርቋሕ ዝኸኣለ፡ ንጋርሰ ድሕሪ 22 ዓመታት ዋንጫ ፕሪመር ሊግ ክትዓትር ከምኡ'ውን ናብ ፍጻመ ሻምፕዮንስ ሊግ ክትበጽሕ ብዘበርከቶ ኣስተዋጽኦ እዩ፡፡

ኣሰልጣኒ ፒኤስጂ ሉዊስ ኢንሪቀ፡ ጋንታኡ ክልተ ግዜ ኣከታቲላ ዕውትቲ ሻምፕዮንስ ሊግ ከምኡ'ውን ንሓሙሻይ ግዜኣ ዕውትቲ ሊግ ሓደ ፈረንሳ ክትከውን ብዘተጻወቶ መሪሕ ተራ ኣብ ቅድሚት ይሰርዕ፡፡ ብዘይካ'ዚ ኣሰልጣኒ ሃገራዊት ጋንታ ስጳኛ ሉዊስ ደላ ፎንተን ሃገሩ ዋንጫ ዓለም ብምዕዋታ፡ ኣሰልጣኒ ባየር ሙኒክ ቪንሰንት ኳምፓኒ ድማ ጋንታኡ ድርብ ዓወታት ቡንደስ ሊጋ ክትገናጸፍ ብምኽኣላ ምስ ሕጹያት ተረቒሖም ኣለው፡፡

ኣብ መድረኽ ፕሪመር ሊግ ካብ ዝርከቡ ኣሰልጠንቲ፡ ስጳኛዊ ኣሰልጣኒ ኣስቶን ቪላ ኡናይ ኤምሪውን ነታ ን30 ዓመታት ብጽምኢ ዋናጩ ትሳቐ ዝነበረት ቪላ ዘውዲ ሊግ ኤውሮፓ ክትዓትር ብዘበርከቶ ጻዕሪ ኣሶር ኣርቴታ ረጊጹ ምስ ቀዳሞት ሓሙሽተ ብሉጻት ኣሰልጠንቲ ንሽልማት ባሎን ዲ ኦር ዝተሓጽየ ኮይኑ፡፡

ኣርሰናል ዝሓለፈ ዓመት ብዘርኣየቶ ዝሓደ ቁመና፡ ምስተን ብሉጽ ብቕዓት ብምርኣይ ወትሩ ኣብ ቅድሚት ዝሰረዓ ክለባት ፒኤስጂን ባየር ሙኒክን ክትሰርዕ ክኢላ ኣላ፡፡

ብተወሳኺ ኖርወጃዊት ክሉብ ቦዶ ግሊምት ነታ ሰለስተ ግዜ ዕውትቲ ሻምፕዮንስ ሊግ ዝኾነት ኢንተር ሚላን ኣውዲቓ ናብ ዙር 16 ክትበጽሕ ብምኽኣላ፡ ምስተን ንኣህጉር ኤውሮጳ ዝወከላ ዓበይቲ ክለባት ተሰሪዓ፡፡ ኣብዚ ዝርዝር እንኮ ዘይ ኤውሮጳዊት ጋንታ ብምኳን ምስ ቀዳሞት ሓሙሽተ ብሉጻት ንሽልማት ባሎን ዲ ኦር ዝተረቑሐት ብራዚላዊት ጋንታ ፈላሚንጎ ጥራይ እያ፡፡

ሽልማት ብሉጻት ኣሰልጠንቲን ክለባትን ባሎን ዲኦር 2026 ዝመጽእ 26 ጥቅምቲ ኣብ ለንደን ኣብ ዝካየድ ስነ ስርዓት ብወግዒ ክግለጽ እዩ፡፡

ሊቨርፑል ምስ መንገዲ ኣየር ቱርኪ ውዕል ከቲማ

ሊቨርፑል፡ ኣብ ታሪኽ ፕሪምየር ሊግ ካብ ምውላ ዝለዓለ ኣታዊ ምስ ዝረኽብ ክለባት ከስምዖ ዝኽእል ስምምዕ ምስ መንገዲ ኣየር ቱርኪ ከቲማ፡፡ ብመሰረት እቲ ስምምዕ መንገዲ ኣየር ቱርኪ ነዛ መርሲሳይድ ጋንታ ኣብ ዝመጽእ ዓመት ዓመታዊ 60 ሚልዮን ፓውንድ ክኸፍላ ኣምሲያኡ ድማ ሊቨርፑል ኣብ ናይ ደቂ ተባዕትዮን ደቂ ኣንስትዮን ተጻወትቲ ዝለብስዎ ማልያታት ኣብ ቅድሚት ነቲ መንገዲ ኣየር ዘውክሉ ጽሑፋትን ምልክታታትን ክተዋዕውዕ ክትሕተት እያ፡፡ መንገዲ ኣየር ቱርኪ ናይ 300 ሚልዮን ፓውንድ ውዕል ብምፍራም ካብ ዝመጽእ ዓመት ንዝቕጽል ሓሙሽተ ዓመታት ቀንዲ መዋሊ ሊቨርፑል ክኸውን እዩ፡፡

እዚ ስምምዕ ነቲ ን17 ዓመታት ክምውላ ዝጸንሐ ስታንዳርድ ቻርተርድ መውዳእታ ዝገብር ከም ዝበቅዐ ዘርኢ ክኸውን እንከሎ፡ ሊቨርፑል ድማ ምስ ክለባት ማንቸስተር ዩናይትድን ሲቲን ኣብ ታሪኽ ፕሪመር ሊግ እንግሊዝ ብምውላ ማልያታተን ዝለዓለ ኣታዊ ምስ ዝረኽባ ጋንታታት ክስርዓ ከም ዝኽእል ትኣምን፡፡

ሊቨርፑል ኣብ 2005 ኣብ ኢስታንቡል ኣብ ዝተኻየደ መዛዘሚ ግጥም ሻምፕዮንስ ሊግ ምስ ኤሲ. ሚላን ገጢማ ብፍጹም ቅላዕ 3ብ0 ኣብ ዝዛዘመትሉ ግዜ፡ "ተእምር ኢስታንቡል" ተባሂሉ ዝግለጽ ናይቲ ግዜ ታሪኻዊ ፍጻመ፡ መሰረት ናይ'ዚ ውዕል ክኸውን ከም ዝኽእል ይንገር፡፡

"እዚ ንዓና ፍሉይ ዝኾነ ምልክት'ዩ፡፡ ካብ ሰነ 2027 ጀሚርና ድማ ንመንገዲ ኣየር ቱርኪ ከም ቀንዲ መሻርኽቲ ክልብና ክንቅበሎ ዘሕጉሰና" ዝበለ ዋና ንግዳዊ ንጥፈታት ሊቨርፑል ቤን ላቲ፡ ነቲ ምስ ስታንዳርድ ቻርተርድ ዝነበርዎ ናይ 50 ሚልዮን ፓውንድ ውዕል ብርኡይ ከም ዝበልጾ ገሊጹ፡፡

ሊቨርፑል፡ ኣብ መላእ ዓለም ሓንቲ ካብ ማልያታታ ኣብ ነፍሲ ወከፍ 20 ካልኢት ከም ትሽየጥ፡ ካብ ዝኾነት ክሉብ ንላዕሊ ማልያታታ ንህልዎም ዝሸየጡ ደኳናት ዘለዋ ጋንታ ምኳናን ይንገር፡፡

መንገዲ ኣየር ቱርኪ ድሕሪ'ዚ ስምምዕ ኣብ ውሽጢ 35 ዓመት መበል ሳልሳይ መዋሊ ናይ'ዛ ክሉብ ክኸውን እዩ፡፡ ካርልስበርግ ካብ 1992 ክሳብ 2010፡ ከምኡ'ውን ስታንዳርድ ቻርተርድ ካብ 2010 ክሳብ 2027 ንዛ ጋንታ ዝመወልዋ ትካላት እዮም፡፡

መደብ ጸወታ

ሎሚ
ሻምፕዮንስ ሊግ ኤውሮጳ
ቀዳማይ ናይ ምድብ ጸወታ

ባርሰሎና - ፍየኖርድ 7፡45 ድ.ቀ
ስቱትጋርት - ቫይኪንግ 7፡45 ድ.ቀ
ናፖሊ- ኣርሰናል 10፡00 ድ.ቀ
ሊቨርፑል - ኣትለቲኮ ማድሪድ 10፡00 ድ.ቀ
ፒኤስጂ - ስሎቫን ብራቲስላቪያ 10፡00 ድ.ቀ
ኤስ.ሲ.ፒ - ጋላታሳራይ 10፡00 ድ.ቀ

ዜና ዓለም

ሸዊት ተኽለ

ፈረንሳ፡ ተጠቃምነት ማሕበራዊ መራኸቢታት መግትኢ ክግበረሉ ጸዊዓ

ኮሚሽን ሕብረት ኤውሮጳ እንዳ ተጠቃሚት ማሕበራዊ መራኸቢታት ትሕቲ 15 ዓመት ህጻናት ብደረጃ ኣባል ሃገራት ናይ'ቲ ሕብረት ከጽድቖ፡ ፕረዚደንት ፈረንሳ ኢማኑኤል ማክሮን ከም ዘተሓሳሰበ፡ ቤት ጽሕፈት ናይ'ቲ ፕረዚደንት ኣፍሊጡ።

እቲ ፕረዚደንት ነዚ መተሓሳሰቢ'ዚ ዘቕረበ፡ ፈረንሳ ንተጠቃሚት ማሕበራዊ መራኸቢታት ገደብ ዝገብር ናይ ግዱእ ርእሳ ሕጊ ከተጽድቕ ብዘይምኽኣላ እዩ።

ማክሮን ናብ ፕረዚደንት ኮሚሽን ሕብረት ኤውሮጳ ኡርሱላ ቮን ደር ሌየን ኣብ

ዝጸሓፎን ብሮይተርስን ካልኦት ማዕከናት ዜናን ኣብ ዝተራእየን መልእኽቱ፡ ባይቶ ፈረንሳ ነቲ ብፕረዚደንት ማክሮን ዝቐረበ እማመ ከጽድቖ ብዘይምኽኣሉ፡ ሕብረት ኤውሮጳ ሓድሽ ሕጊ ክሕድፍ ጸውዒት ኣቕሪቡ ኣሎ።

ንሱ ኣብ መልእኽቱ፡ "ኣብ ዝሸነ እዋን ንላዕሊ፡ ሕብረት ኤውሮጳ ትሕቲ 15 ዓመት ዝዕድመኦም ህጻናት ማሕበራዊ መራኸቢታት ንኸይጥቀሙ ዝእግድ ሕጊ ክውጽእ ኣጉዳሲ ኮይኑ ኣሎ ዝብል እምነት ኣሎኒ። እዚ ሕጊ'ዚ ድማ፡ ንኹሎም ኣብ መላእ ሃገራት ናይ'ቲ ሕብረት ዝርከቡ ህጻናት ዝምልከት ክኸውን ኣለዎ" ክብል ማክሮን ኣገንዚቡ።

ኣውስትራልያ፡ ዝሓለፈ ዓመት ንህጻናት ዝምልከት ፍሉይ እገዳ ኣብ ተጠቃሚት ማሕበራዊ መራኸቢታት ምግባራ ስዒቡ፡ ሓያሎ ሃገራት ኤውሮጳ ማሕበራዊ መራኸቢታት ኣብ ጥዕና ኣእምሮን ድሕነትን ትሕቲ ዕድመ ዘጋጥሞን ዘለዎ ኣሉታዊ ጽልዋ እናዓበየ ይኸይድ ከም ዘሎ እየን ዝሕብራ።

ይኹን'ምበር፡ ገለ ሃገራት ኤውሮጳ ብፍላይ ድማ ሃገራት ስካንዲናቭያ፡ ምኽልካል ተጠቃሚት ማሕበራዊ መራኸቢታት ንትሕቲ ዕድመ ህጻናት፡ ንወለዲ ዝገደፍ ስድራ ቤታዊ ውሳነ ምዃኑ እየን ዝኣምና።

ሩስያ፡ ንቆንስላዊ ቤት ጽሕፈት ጀርመን ትዓጹ

መንግስቲ ሩስያ፡ ኣብ ከተማ ሴንት ፒተርስበርግ ዝርከብ ቆንስላዊ ቤት ጽሕፈት ጀርመን ክዕጾ ትእዛዝ ከም ዘመሓላለፈት፡ ሚኒስትሪ ጉዳያት ወጻኢ ሩስያ ሓቢሩ።

እቲ ቤት ጽሕፈት፡ ክሳብ 18 መስከረም ኣብ ዘሎ እዋን ስርሑ ክቋርጽ ከም ዘለዎ ድማ፡ ሚኒስትሪ ጉዳያት ወጻኢ ናይታ ሃገር ወሲኹ ኣፍሊጡ ኣሎ።

ሩስያ ነዚ ዘፍለጠት፡ ድሕሪ'ቲ ሚኒስትሪ ጉዳያት ወጻኢ ጀርመን፡ ኣብ ሃገሩ ዝርከብ ቆንስል ሩስያ ዝመጽእ 18 መስከረም ክዕጾ ዝሓለፈ ሰሙን ትእዛዝ ምትሕልላፉ እዩ።

"ሩስያ፡ ኣብ ሴንት ፒተርስበርግ ዝርከብ

ቤት ጽሕፈት ቆንስል ጀርመን ንኸሰርሕ ዝፈቕዶ ፍቓድ ትስሕብ ኣላ" ዝበለ እቲ ሚኒስትሪ፡ ኩሎም ኣባላት ናይ'ቲ ቤት ጽሕፈት ኣብ'ቲ ተዋሂቡ ዘሎ ናይ ግዜ ገደብ ካብ'ታ ሃገር ክወጹ ከም ዘለዎም ገሊጹ።

ብዘይካ'ዚ፡ ሚኒስትሪ ጉዳያት ወጻኢ ሩስያ፡ ኣብ ሞስኮ ንዝርከብ ሓላፊ ተልእኾ ጀርመን፡ ንምዕጻው ናይ'ቲ ቆንስላዊ ቤት ጽሕፈት ኣመልኪቱ ወግዓዊ ሓበሬታ ከም ዝሃበ ኣፍሊጡ።

ብተወሳኺ፡ ኣብ ሩስያ ዝርከብ ማእከላት ባህሊ ጀርመን እውን ስርሐን ከቋርጻ እቲ ሚኒስትሪ ኣዚዙ ኣሎ።

እዚ ክልቲአን ሃገራት ወሲደንኦ ዘለዋ ናይ ሕነ ምፍድዳይ ስጉምትታት፡ ውጽኢት ናይ'ቲ ኣብ መንጎአን እናዓበየ ዝኸይድ ዘሎ ዲፕሎማሲያዊ ዘይምቕዳው ምዃኑ'የም ተንተንቲ ዘመልክቱ።

ብሪጣንያ፡ ኣብ ልዕሊ እታው ፍርያት እስራኤል እገዳ ኣንቢራ

መንግስቲ ዓባይ ብሪጣንያ፡ ኣብ ዝተጎበጠ ምዕራባዊ ገማግም ካብ ዝርከቡ ሰፈራታት እስራኤል ናብ ሃገሩ ኣብ ልዕሊ ዝለኣኹ ዝተፈላለዩ ፍርያት እገዳ ከንብር ምዃኑ ትማሊ ሰሉስ ኣፍሊጡ።

መንግስቲ ብሪጣንያ ነዚ ዘፍለጠ፡ ነቲ ሃገረ ፍልስጤም ንምምስራት ዝግበር ጻዕርታት ኣብ ሓደጋ ዘእቱ ዘሎ ምስፍሕፋሕ እስራኤል ግብሪ መልሲ ንምሃብ ምዃኑ ኣረዲኡ።

ጸሓፊ ጉዳያት ወጻኢ ብሪጣንያ ኤድ ሚሊባንድ፡ ኣብ ዝሓለፈ ሰሙኑ ንዝምድና ዓባይ ብሪጣንያ ምስ እስራኤል ዳግማይ ክኽልሶ ምዃኑ ምሕላጹ ኣይርስዕን።

ንሱ ወሲኹ፡ እቲ ስጉምትታት፡ ብፍሉይ ነቲ ብመሰረት ኣህጉራዊ ሕጊ ተቐባልነት ዘይብሉ ምስፍሕፋሕ ሰፈራታት እስራኤል ኣብ ምዕራባዊ ገማግም ዒላማ ዝገበረ ምዃኑ ገሊጹ።

ቀዳማይ ሚኒስተር እስራኤል በንያሚን ናታንያሁ፡ ንምዕራባዊ ገማግም ከም ታሪኻዊ ስፍራ ኣይሁዳውያን ስለ ዝቖጽሮ፡ ንምስረታ ሃገረ ፍልስጤም ብትሪ ከም ዝቃወሞ፡ ጸብጻባት የመልክቱ።

ካብ ነዊሕ እዋን ኣትሒዛ መሻርኽቲ እስራኤል ኮይና ዝጸንሐት ዓባይ ብሪጣንያ፡ ኣብ ዝሓለፈ ዓመት ንፍልስጤም ከም ሃገር መንግስታዊ ኣፍልጦ ከም ዝሃበታ ይዝከር።

ቦሊቭያ - ሓደጋ ነትጒ ብውሕዱ 7 ሰባት ይልክም

ኣብ ቦሊቭያ፡ ኣብ ሓደ ወተሃደራዊ መዓስከር ብዘጋጠመ ሓደጋ ነትጒ፡ ብውሕዱ 7 ወተሃደራት ከም ዝሞቱ ተሓቢሩ።

ብዘይካ'ዚ፡ በቲ ሓደጋ ገለ ወተሃደራት ደሃዮም ተሳኢኑ ምህላዉ ተገሊጹ።

ሚኒስተር ጥዕና ማርሴላ ፍሎረስ፡ ድሕሪ እቲ ነትጒ 84 ሰባት ሕክምና ከም ዝተገብረሎም፡ 31 ሰባት ድማ ገና ኣብ ሆስፒታል ተዓቚቦም ከም ዝርከቡ ኣረዲኣ።

ጠንቂ ናይ'ቲ ነትጒ ንምፍላጥ መርመራታት ይካየድ እኳ እንተ ሃለወ፡ ዘይግቡእ ኣተሓሕዛ ነተጒቲ ነቲ ሓደጋ ኣኸቲሉ ክኸውን ከም ዝኽእል ግን ይእመን።

ኣኽበርቲ ሕጊ ቦሊቭያ፡ እቲ ሓደጋ ገበናት ከይህሉዎ ንምጽራይ መርመራ ክኸፍቱ እንከለዉ፡ መርመርቲ ድማ እቲ ነታጒ ብኸመይ ኣገባብ ተዓቂቡ ከም ዝጸንሐ ንምርዳእ ይምርምሩ ኣለዉ።

ዜጋታት ናይ'ታ ሃገር፡ ነቲ ዘሕዝን ፍጻመ ምስ ፖለቲካ ከየተኣሳሰርዎ ዘተሓሳሰበ ፕረዚደንት ሮድሪጎ ፓዝ፡ ኣብ ዝመጽእ መዓልታት ሃገራዊ መዓልቲ ሓዘን ክእወጅ ምዃኑ ሓቢሩ።

ንሩስያን ሰ/ኮርያን ዘራኽብ ሓድሽ ድልድል ተሃኒጹ

ፈደረሽን ሩስያን ሰሜን ኮርያን፡ ንዝባ ፕሪሞርየ (ሩስያ) ብቐጥታ ምስ ሰሜን ኮርያ ዘራኽብ ናይ መጀመርታ ናይ ጽርግያ ድልድል ከም ዝኸፈታ ተሓቢሩ።

እቲ ብልዕሊ ኑተን ሃገራት ዝኸፋፍል ፈለግ ቱመን ዝተሃንጸ ድልድል፡ ንንግዳዊ ንጥፈታት ክልቲአን ሃገራት ከዕቢን ኣብ መንጎአን ስሉጥ ኣገልግሎት መጕዓዝያ ንክህሉ ክሕግዘን ትጽቢት ይግበር።

እንተኾነ፡ ዩክሬናዊ ትካል ምርመራ 'ትሩዝ ሃውንድስ'፡ ህንጻት እቲ ድልድል ብቐንዱ ወተሃደራዊ መስመር ንምቛም፡ ንሩሲያ ኣብ ኲናት ዩክሬን ንምድጋፍ ዝዓለመ ምዃኑ ገሊጹ።

ኣብ 2024፡ ሩስያን ሰሜን ኮርያን ነቲ ድልድል ንምህናጽ ኣብ ስምምዕ ከም ዝበጽሓ ዝዝከር ኮይኑ፡ መስርሕ ህንጻቱ ድማ ኣብ ሚያዝያ 2025 ከም ዝጀመረ ይሕበር።

መዓልታዊ ክሳብ 300 መካይንን 2,323 ሰባትን በቲ ድልድል ክሰግሩ ከም ዝኽእሉ ድማ፡ መንግስታዊ ኣገልግሎት ዜና ሩስያ (ታስ) ጸብጺቡ።

በዚ ኸኣ፡ ቀዳማይ ሚኒስተር ሩስያ ሚካኤል ሚሹስቲን ሰሜን ኮርያዊ መዘኖኡ ፓክ ታይ ሶንግን ነቲ ሓድሽ ድልድል ብቪድዮ (ብማዕዶ) ከም ዝመረቕዎ ተገሊጹ።

ክሳብ ሕጂ፡ እተን ጎረባብቲ ሃገራት፡ ብድልድል መንገዲ ባቡር 'ፍሬንድሺፕ' ጥራይ ኣብሉን እየን ብመሬት ብቐጥታ ክራኸባ ጸኒሐን - ብመሰረት ጸብጻባት

ተረኛ ፋርማሲ	ዕለት	ኣድራሻ	ቁ.ስልኪ
ፋርማሲ ግዛ ኸሬሻ	09/09/2026	ጎደና ክሳድ ጉዋ 195 ከባቢ 2ይ ደረጃ ቤ/ት ይሳቅ ተወልደመድህን	08202877

ፋርማሲ ቁ.1 መዓልታውን ለይታውን ኣገልግሎት ትህብ ቁ.ቴሌፎን 127565

Sabur Printing Services